

Otrdiena ● 2019. gada 2. jūlijs

CENA tirdzniecībā 0,75 EUR

Saudzē dabu!

8.

“Eima, eima”... jau piekto gadu

Atklāj koncertu Borisovā. Kā vieni no pirmajiem uz skatuves Borisovas Vecdārzā kāpa Vīļakas kultūras nama bērnu dziesmu un deju ansamblis “Pogas un podziņas”.

Edgars Gabranovs

Aizvadītās nedēļas nogalē ar ieskaņas koncertu “Saejam, dancotāji, no malu maliņām” Vīļakas novada Borisovas Vecdārza estrādē iesākās V Starptautiskais deju festivāls “Eima, eima”, kas sestdien turpinājās Balvu novadā un noslēdzās svētdien Baltinavas novadā. Šogad mūspusē ciemojās divi kolektīvi no Krievijas un viens - no Igaunijas.

Piektdien pirms ieskaņas koncerta Borisovā daudzi kolektīvi steidza kopānofotografēties. Izņēmums nebija arī Vīļakas kultūras nama jauniešu deju kolektīvs “Bitīt’ matos”. Tā vadītāja Diāna Astreiko taujāta, kādu recepti – burkānu vai pātagu – izmanto jauniešu pievilināšanai dejot, atjokoja: “Ne vienu, ne otru.” Tiesa, viņa neslēpa, ka pirms koncerta ir uztraukusies: “Pārdzīvoju par savējiem, kā viņiem veiksies - vai kādam kāja neaizķersies, vai kādai bruncis nesapīsies... Svētki viennozīmīgi ir vajadzīgi, jo Latvijas iedzīvotājiem svētku nekad nav par daudz. Manuprāt, dejotājiem šis ir pēdējais koncerts, kad noslēdzam sezonu un pēc tam trīs mēnešus atpūtisimies, lai uzsāktu jaunu darba cēlienu.” Zīmīgi, ka Borisovā ciemojās arī Balvu koncerta scenārija autore un režisore Ilga Oplucāne. Viņa atklāja, ka nebrauca šurp, lai kaut ko vērtētu: “Prieks, ka festivāls ir sācies. Dejotājus no Krievijas skatīsim otrreiz, jo, šķiet, viņi uzstājas arī otrajā festivālā. Protams, neliels uztraukums ir, jo visgrūtāk ir pēdējā nedēļa,

kad jāsaliek visi punktiņi uz i.” Vai izdosies? Viss notiks!”

Arī Vīļakas novada domes priekšsēdētāja vietniece Sarmīte Šaicāne, uzrunājot klātesošos savā novadā, lepojās, ka tieši Vīļakas novadā ar svētku ieskaņas koncertu tiek ieskandināts festivāls, kas ilgs trīs dienas: “Ir patīkami, ka šādi festivāli stiprina kaimiņu attiecības, nes mums jaunas emocijas un sniedz gandarijumu. 2009.gads bija pirmais, kad toreizējā Balvu rajonā notika pirmais festivāls “Eima, eima”. Vēsturē minēts, ka tad piedalījās 10 kolektīvi no Balvu novada un 5 vieskolektīvi no Igaunijas, Lietuvas un Krievijas. Gribu atgādināt, kas ir šī pasākuma ideju autori. Tā ir Ruta Cibule un Agris Veismanis.” Deju kolektīvu vadītājs un festivāla “Eima, eima!” mākslinieciskais vadītājs Agris Veismanis, vētrainu aplausu pavadīts, atgādināja, ka pagājušais gads pagāja Dziesmu svētku zīmē: “Šogad valstī notiek dažādi mazāki un lielāki pasākumi. Pie mums tas ir starptautiskais festivāls “Eima, eima”. Pasākuma ideja bija un ir, lai mēs, dejotāji, viens otru redzam un skatītājiem parādām, ko esam iemācījušies, kā arī lai redzam, kā dejo kaimiņvalstis.” Arī Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs neslēpa prieku, ka ilggadējais deju festivāls notiek uzreiz pēc nacionālajiem svētkiem Jāņiem un pirms Pēteriem. Viņš mudināja izbaudīt dejas burvību un tās neatkarīgumā.

* Turpinājums 4.lpp.

Foto - E.Gabranovs

Nākamajā
Vaduguni

Vada svētku dievkalpojumu
● Saruna ar jauniesvētīto
priesteri

Viena iespaidiem bagāta
diena Lietuvā
Kolēģi dodas ekskursijā

Vīļaka saņēmusi dividendes

Vīļakas novada dome saņēmusi SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība” dividendes par 2016.gadu. Pašvaldības norēķinu kontā ieskaititi 26 193,44 euro. Var atcerēties, ka pirms privātā investora piesaistes apvienība strādāja ar 4000 latiem zaudējumu dienā. 2016.gadā uzņēmums norēķinājās ar visiem kreditoriem un spēj izmaksāt kapitāldalu turētājiem dividendes. Vīļakas novada domes priekšsēdētājs S.Maksimovs informē, ka, diskutējot finanšu komitejā ar slimnīcas vadību, pusi no saņemtajām dividendēm plānots ieguldīt slimnīcas tālākai attīstībai. Konkrēti par finanšu izlietošanu izlems Vīļakas novada domes finanšu komitejā.

Laikraksts noskaidroja, ka Baltinavas, Balvu un Rugāju novadu pašvaldības dividendes pagaidām nav saņēmušas.

Īszinās

“Vaduguns” īstenos divus projektus

Sonedēļ vadugunieši saņēma labu ziņu no Valsts reģionālās attīstības aģentūras, ka Latvijas valsts budžeta finansētajā mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” apstiprināti divi redakcijas sagatavotie projekti “Latviet’s esmu, latviet’s būšu, latviet’s mūžam palikšu” un “Kurš mūsu mežā galvenais?”. Tas nozīmē, ka pusgadu atspoguļosim no Latvijas emigrējušo iedzīvotāju (diasporas) saikni ar Latviju, viņu pieredības sajūtu Latvijai, kā arī pētīsim, kā administratīvi teritoriāl reforma sākās pirms vairāk nekā 10 gadiem, kas notiek šobrīd, kādi gaidāmi iespējamie plusi un mīnusi.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Kad beidzot atvajinājums, sola sliktu laiku. Nekas! Jūnijā varēja peldēties vai katru dienu. Šķiet, ne tikai laiks, bet arī paplašinātā un iztīrītā pludmale Balvos vilināja iedzivotājus uzkavēties ilgāk ārā svaigā gaisā.

Dažādi diskutē par akcizes nodokļa samazinājumu alkoholam. Kā zināms, Igaunija ar jūliju samazina akcizes nodokli par 25% daļai alkoholisku dzērienu. Viņi to motivē nolūkā dot iespēju uzņēmējiem samazināt cenas, lai tādējādi samazinātos alkohola daudzums, ko privātpersonas Igaunijā ieved no Latvijas. Savukārt Latvijas politiķiem tas bija signāls spert līdzīgu soli, un Saeima steigšus pieņēma grozījumus akcizes nodokļa likumā, samazinot likmi par 15%. It kā jau cēlu mērķu vārdā - tai neizceltos akcizes kašā starp kaimiņvalstīm, lai mēs nezaudētu ap 100 miljoniem euro. Bet pilnīgi ignorējot, kādus zaudējumus tas radīs. Nedzirdot, ko saka narkologi par augsto alkohola patēriņu Latvijā kopumā, to, ka pusaudži grādigos nobauda arvien agrinākā vecumā un cenas dēļ viņi nopirkas divus grādigos viena vietā. Štrunts par veselību, par alkohola izraisito atkarības postu, slimībām un mirstību. Lai ripo naudu!

Latvijā

"Latvenergo" padome atkāpjās. AS "Latvenergo" padomes priekšsēdētājs Pāvels Rebenoks informējis ekonomikas ministru par visu padomes locekļu lēmumu atkāpties no amata, jo neredz iespēju pilnvertīgi pildīt funkcijas esošā politiskā spiedienā dēļ. Padome norāda, ka pēc vairāku politiku publiskajiem paziņojumiem tā kļuvusi par *neērtu padomi* un neredz iespēju pildīt akcionāra – Latvijas valsts - doto uzdevumu par elektrības rēķinu samazināšanu iedzivotājiem un uzņēmējiem, kas bija viens no galvenajiem iemesliem iepriekšējās padomes atcelšanai.

Piedaloties čeku loterijā, palidzēs samazināt krāpšanos. Ja cilvēki par iegādātajām precēm vai pakalpojumiem neprasa čekus, tad Valsts ieņēmumu dienestam ir lielāks darba apjoms uzņēmumu kontrolei. Piedaloties čeku loterijā, cilvēki varēs palidzēt iestādei, lai kopā mazinātu krāpšanos, uzskata VID vadītāja Ieva Jaunzeme. Viņa uzsvēr, ka čeku neizsniegšana ir aktuāla problēma. Tieši par to, kā arī aploķiņu algām, VID visvairāk sūdzas nodokļu maksātāji. Tāpēc čeku saņemšana VID ļoti palīdzēs, jo vairāk saņemtas bildes ar čekiem, jo vairāk var salīdzināt ar čeku lentām, ko dabū no uzņēmējiem.

Jauns līgums par 158 miljoniem. Latviešu zvaigzne Kristaps Porziņģis vienojies par jaunu līgumu ar Nacionālās basketbola asociācijas klubu Dalasas "Mavericks" - 158 miljoni dolāru (139 miljoni euro) piecos gados, vēsta Ziemeļamerikas mediji. Līdz ar to 23 gadus vecais latvietis vienojies par visu laiku ienesīgāko līgumu valsts sporta vēsturē. Tāpat viņš ticas pie lielākā kontrakta "Mavericks" kluba vēsturē.

Tulkos "Pārmaiņu grāmatu". Vissenākais šobrīd zināmās rakstu piemineklis, kas saglabājies līdz mūsdienām, ir Ķīnā tapusī "Pārmaiņu grāmata". Tai ir aptuveni 5000 gadu. Grāmata nav tikai unikāla vēstures liecība, bet ļoti populārs un pieprasīts rakstu avots arī mūsdienās. Ne velti tai ir neskaitāmi tulkojumi dažādās pasaules valodās. Latviešu valodā "Pārmaiņu grāmata" līdz šim nebija tulkota, bet tieši šobrīd pie tā strādā vadošā Latvijas sinoloģe, Latvijas Universitātes asociētā profesore Agita Baltgalve. Viņa pabeigusi fundamentālā darba pirmo posmu – no senkīniešu valodas iztulkojusi pamattekstu.

Neparasta avārija Rīgā. Rīgā, ielu krustojumā notikusi avārija, saduroties "Mercedes" un retro auto "Ford". Notikuma vietā strādāja divas ātrās palīdzības brigādes un policijas ekipāža. Negadījumā cietuši abu automašīnu vadītāji, viņi nogādāti medicīnas iestādē.

(No portāliem 'delfi', 'tvnet', 'lsm')

Dabas spēks cilvēka veselībai Par ziediem, zariem, augiem un čūskas ādu

Foto - Z. Logina

Anna Āze ir lieliska stāstniece. Viņas valoda tik raita kā strautiņš, kas ne tikai lēni plūst, bet čalojot uzburbuļo arī skalāk. "Visus augus, šurp braucot, neatvedu, bet varbūt pa zariņam vajadzēja, jo ne visi cilvēki dzivo līdzās dabai, bet augus pazīt vajag," teica Anna. Viņa piebilda, ka dzirdējusi teicienu, - ir ārsts, pacients un pa vidu - slimība. Un tikai no katra paša atkarīgs, vai pieslēgsies ārstam, vai paliks ar savu slimību. "Senāk Indijā veseliem cilvēkiem pat piemaksāja, jo katrs pats var sevi ārstēt," teiktajam piekrīt Anna Āze.

Zinaida Logina

26.jūnijā Viļakas novada bibliotēkā notika saruna ar mežkopī, vides gidi Annu Āzi par tēmu "Sajūti sevi dabā".

Viļakas novada bibliotēkas vadītāja Rutta Jeromāne saka, ka uz tikšanos bibliotēkā aicināja ikvienu lasītāju, lai viņi ieklausītos Annas padomos par ārstniecības augu vākšanu, to pielietojumu un pareizu tēju gatavošanu.

Anna Āze uz galda izvietoja istu dabas aptiekā ar dažādiem zariņiem, ziediem, arī žāvētiem augļiem, tējām, pat čūskas ādu un bebru dziedzeriem. Viņa savulaik konsultējusies ar ārstu Artūru Tereško, tāpēc uz galda ir arī viņa grāmata "Dieva dārza ārstniecības augi". Ielūkosimies dažos Annas dabas vērojumos, pašas pārbaudītāja, arī vecāko cilvēku saklausītajos padomos. Pat tad, ja mēs jau kādus no tiem zinām, atkārtošana palidzēs atcerēties, jo cilvēks bez zaļās dabas dzīvot nevar.

○ Cilvēkam palīdz tās zemes augi, kurā viņš dzīvo, tāpēc iebraucējam ar Latvijas dabas veltēm jāuzmanās.

○ Gatavojojus augus žāvēšanai, tie jāsmalcina ar rokām, nevis jāgriež ar nazi vai šķērēm.

○ Tukšā mēnesī nevāc neko.

○ Tauksakni vāc pilnmēnesī, kosas - naktī.

○ Virszemes augu daļas jāvāc jaunā mēnesī, saknes - vecā. Jāzina arī, kuri augi jāapplej ar karstu, kuri - ar vārošu ūdeni.

○ Nevajag lasīt augus tējām ceļa malās un līdzās lielo laukumsaimnieku laukiem.

○ Ja tēju vācējam vai cilvēkam, kurš tev piedāvā augus, nesakrīt asins grupa, neņem - nepalīdzēs.

○ Sibīrijā likās - cilvēks neizdzīvos. Bet kāds sēž tev blakus un dod ugunspuķu tēju, un cilvēks ticot ceļas teju no miroņiem.

○ Visus augus žāvē tumsā, uzglabā papīra maisiņos.

○ Ja esi saslimis, izstāgā savu dārzu, pieliekamo un istabu, varbūt vajadzīgās zālītes tev ir blakus.

○ Augi no ievākšanas brīža darbojas gadu, tāpēc neturiet mājās vecas tējas.

○ Jābūt ticībai. Ja tu domā, ka nekādi augi nepalīdzēs, tad zini - nepalīdzēs ari!

○ Viens augs ārstē desmit slimības. Kurš izārstēs tavu? To tev jāuzzina pašam. Ārsts var izstiepties un sarauties, bet viņš tevī neverās ielist iekšā un sajust tavas vibrācijas.

○ Asinszāle, balderjāni, pelašķi, arī kumelīte - visi to nevar lietot. Uzziniet, kam šīs tējiņas domātas.

○ Vecmamma ūdeni nedzēra visu krūzīti uzreiz, bet pa malciņam. Lai iztīrītu visus sārpus, jādzēr silts ūdens.

○ No rītiem nedrīkst strauji celties no gultas.

○ Nogurumu var mazināt, ejot vai rāpojot "aidinieka gaitā" – virzot uz priekšu vienlaicīgi labo roku un labo kāju, kreiso roku un kreiso kāju.

○ Skābie produkti palielina agresivitāti.

○ Karstā laikā slāpes dzesē silts vai karstāks dzēriens. Jo karstāks laiks, jo karstāks ūdens jādzēr. Ľoti karstā laikā palīdz rupjmaizes garoziņa - košķā to!

○ Izķūpini istabu! Dadžus, pilādžus turi virs durvīm. Viss, kas ir ass, tas aizsargā tavu māju.

○ Pirmās zālēs - āpšu tauki. Kur tos nēmt? Meklējet!

○ Garo klepu var izārstēt ar priežu pumpuriem, kurus izkaltētus desmit minūtes vāra pienā, klāt pieliekot medu.

○ Vībotnes palīdz ļoti daudzām slimībām, ieskaitot epilepsiju.

○ Apīni ir sievietes augi.

○ Irbene sarkanās ogas jālieto tikai pēc salnām, līdz tam tā ir indīga.

○ Likopodijs jeb staipēķu sporas tiek uzskatītas par labāko dabisko līdzekli mitras un iekaisušās ādas kopšanai, kā arī siku nobrāzumu un ievainojumu apkaisīšanai.

○ Ja kādam cilvēkam velk uz agresiju, iesaku neaizrauties ar skābumu - kīršiem, citroniem.

○ Ja bērniem gribas saldumu, viņiem trūkst vecāku mīlestības.

○ Ja tev ir tikai maza skrambiņa, bāz pirkstu mutē un aplaizi, savas siekalas palīdz.

○ Ar melnalkšņu čiekuriem kara laikā ārstēja pat dizentēriju.

○ Pirts slotām ir labāka un stiprāka smaržā, ja tās aplej ar avota ūdeni.

○ Daudz jāstaigā basām kājām, īpaši pēc lietus. Neļaujiet bērniem nēsāt tā sauktās iešūcenes. Vajag apavus, kas satur pāru.

○ Ar izmazgātās velās ūdeni var apliet pujeņu saknes, lai neveidojas puve.

○ Priedes čiekuri jāvāc tajā gadā, kad priede zied, un tikai tad jāvāra sirups klepum. Pāraugušie čiekuri tam neder.

"Ja ļoti gribi izveseloties un tici, Dieviņš tev to zālīti pabidīs preti. Es mežā pirms gadiem desmit ar cirvi trāpīju pirkstā. Kas palīdzēs, - jautāju kolēgiem? Dodiet kaut melnalkšņa lapu, - sakū. Es automātiski sāku pirkstam apkārt tit šis it kā lipīgās lapas, klāt lieket to lapas pusī, kas pret Saulīti. Tā rētu sadziedēju," stāsta Anna Āze. Viņa uzskata, ka cilvēkam tikai jāpaiet dabai preti ar tīcību. Un jātic, ka katrā latviešu sievietē tas jau ir ielikts.

Kādas ir darba iespējas skolēniem vasarā?

Viedokļi

Arī pašvaldībai jāiesaistās šajā procesā

SARMĪTE TABORE, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja

Šogad pirmo gadu skolēnu vasaras darbu Baltinavā organizē novada pašvaldība. Bērni un jaunieši strādās tikai pašvaldības objektos. Kāpēc? Iepriekšējos gados tos, kas vasaras mēnešos vēlējās strādāt, izmantojot Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA) atbalsta programmu, Baltinavas pusē nodarbināja uzņēmums SIA "Safronovkas ogas", - viņi gribētājus nodrošināja ar darbu,

tādēļ, pašvaldībai par to lauzīt galvu nevajadzēja. Šogad SIA "Safronovkas ogas" NVA atbalsta programmu jauniešu nodarbinātībā nepiedāvāja.

Taču interese par darbu vasarā bija gan no pašiem skolēniem, gan viņu vecākiem. Domē notika tikšanās ar jauniešiem. Gan bērni, gan vecāki gribēja zināt, vai vasarā būs iespēja strādāt, vai nē. Priekšroka jauniešu iesaistīšanā darbā vasarā, protams, ir uzņēmējiem, bet, ja uzņēmēji to nedara, neizmanto NVA atbalsta programmu, tad šajā procesā jāiesaistās pašvaldībai. Tāpēc nolēmām atbalstīt savus jauniešus, lai viņi lietderīgi varētu izmantot vasaras brīvdienas un nedaudz arī nopelnīt naudu, kā arī izprast, ko nozīmēs strādāt nevis mājās, bet oficiālā darbā. Ar novada domes deputātiem vienojāmies, ka pašvaldība piedalīsies šajā pasākumā, dodot iespēju sešiem Baltinavas jauniešiem, kas mācās Baltinavas vidusskolā un deklarēti Baltinavas novadā, strādāt novada pašvaldības objektos. Samaksu par darbu, minimālo algu - pusi uz pusi, nodrošina gan NVA, gan novada pašvaldība.

Lai viss noritētu korekti un nebūtu pārmetumu skolēnu vasaras darba organizēšanā, izveidojām darba grupu trīs cilvēku sastāvā, kā arī izstrādājām savus iekšējās kārtības noteikumus. Jauniešu atlase notika diezgan vienkārši. Tiem, kuri vēlējās strādāt, bija jāreģistrējas NVA mājaslapā, kur

ir tiešsaiste, noteiktajā termiņā. Pirmie seši, kas pieteicās, arī automātiski ieguva tiesības strādāt. Darbam vasaras brīvdienās pieteicās astoņi, bet tā kā finansējums - gan NVA, gan pašvaldības - bija paredzēts sešiem jauniešiem, tad darba iespējas ieguva seši. Nākamgad, iespējams, domāsim, kā vasarā nodarbināt lielāku skaitu skolēnu.

Vasaras darbam pašvaldības objektos pieteikušies gan skolēni, kuri dzīvo centrā, gan no Baltinavas apkārtnes. Lai gan var domāt, ka laukos, savās piemājas saimniecībās, vasarā darba pietiek, tomēr bērni grib pamēģināt pastrādāt arī citus darbus, arī pašvaldības objektos, kas saistīti ar augu kopšanu un aprūpi. Varbūt kādam tādas lietas interesē un viņš cer iegūt nelielu pieredzi, bet galvenais - visi jau grib nopelnīt, - nopelnīt savu naudu. Jauniešiem svarīgi saprast, ka nauda neaugu puku podos un nekrīt no gaisa. Tā jānopelna.

Lielākoties jaunieši ravēs un apkops puķu dobes, laistis zaļos augus un puķes, savāks atkritumus, ko izmetuši neapzinīgi iedzīvotāji. Pašvaldībai piekritīgā teritorija Baltinavā ir diezgan liela, tādēļ jauniešiem plānots darbs gan novada domes ēkas teritorijā, gan vēsturiskajā laukumā, gan vecajā parkā. Jauniešu darbu vadīs un koordinēs pašvaldības daiļdarzniece Ināra Daukste. Viņai ir pieredze sabiedrisko darbu

organizēšanā pieaugušajiem. Nedaudz baida tikai dokumentu kārtošana, ja to dara pirmo reizi.

Jauniešiem svarīgi ir ne tikai nopelnīt naudu, bet arī iemācīties strādāt, iemācīties darīt ikdienīšķas lietas, kas vēlāk var noderēt dzīvē. Tagad par padomju laiku smīknā, bet padomju laikā visi skolēni strādāja no 5.klasses, bija jāravē cukurbietes, noteikts vagu skaits. Vēlāk, mēs trīs meitenes, no 6.klasses strādājām ar zirgvilkmes grābekļiem, kolhozā vācām sienu. Un tā visas vasaras, līdz pabeidzām skolu. Ja bietes ravēt vajadzēja obligāti, tad zirgi bija mūsu pašu izvēle. Neizpalika arī bērnības prieki. Pa vidu sienā vākšanai gan paspējām pašas nopeldēties, gan zirgus nopeldināt, gan sarīkōjām auļošanas sacensības, kamēr brigadieris un citi pieaugušie nerēdzēja. Zirgi mums ļoti patika, tādēļ bija liels prieks, ka varējām ar tiem strādāt un vēl nopelnīt. Par nopelnīto naudu varēja nopirk velosipēdu, atskanotāju un citas mantas. Citas meitenes strādāja fermās, baroja un kopa teliņus. Arī puišiem atradās darbs.

Tagad vecāki bērnus pārlieku saudzē. Ja viņi redzētu savu bērnu auļojam pa plāvau ar zirgu, kurš iejūgts zirga grābekli, viņi būtu lielā šokā. Kādu varbūt kertu pat sirdstrieka, bet mēs izaugām. Arī mūsus vecāki to tā neuztvēra. Katrā ziņā izdzīvotāju nometnes - šovus, kā tagad, mums nebija jārīko.

Gūst jaunu pieredzi un pelna naudu

BAIBA VĪKSNINA, balveniete, mācīties Balvu Valsts ģimnāzijas 12.klasē

Vasarās kādu laika posmu strādāju jau trešo gadu. Šovasar strādāju SIA "Maka M" kafejnīcā "Lāča ķepās" par viesmīļa palīdzi. Iepriekšējā gadā divas nedēļas strādāju Balvu Mākslas skolā – rāvēju, palīdzēju veidot noformējumu svētkiem un darīju citus darbus, bet vēl iepriekš pirmsskolas izglītības iestādē "Pilādzītis" darbojos kā auklītes palīdzē. Piesakoties Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiālē, domāju, ka darba ilgums būs divas nedēļas, tāpat kā iepriekš, bet tā kā man jau ir 18 gadi, tad piedāvāja strādāt visu mēnesi. Nodarbināta būšu arī augustā – darbošos Balvu Bērnu un jauniešu centrā. Kad atpūtišos? Nākamvasar.

Strādājot par viesmīļa palīdzi, sapratu, ka šis nav mans ideālais nākotnes darbs. Pagaidām neatklāšu savu nākotnes profesiju, bet skaidri varu teikt, ka tas būs aktīvāks darbs par šo un tajā būs iespēja vairāk komunicēt

ar cilvēkiem. Kafejnīcā manos darba pienākumos ietilpst cilvēku apkalpošana pie galda, piensot īdienus un dzērienus, galdu novākšana, trauku mazgāšana un kafejnīcas telpu uzkopšana, īdienu sagataves gatavošana un porciņu noformēšana. Līdz ar to esmu iemācījusies jaunas īdienu, piemēram, salātu receptes, kas arī noderēs patstāvīgajā dzīvē. Darbs kafejnīcā patīk, īpaši klientu apkalpošana, jo, iepriecinot citus, prieks ir arī pašai. Pirmajās darba dienās strādāt, protams, šķita grūti, jo sāpēja kājas un bija neziņa par to, kas jādara, bet, laikam ejot, es pieradu. Esmu priecīga, ka man ir tīcis ļoti jauks un draudzīgs darba kolektīvs, var gan parunāt, gan pajokot. Noderīgi ir arī tas, ka tagad zinu, kā ir strādāt virtuvē, varu salīdzināt savu tagadējo priekšstatu par darbu kafejnīcā ar to laiku, kad kādu īdināšanas iestādi apmeklēju kā klientē. Manuprāt, ja klienti redzētu darbu virtuvē, viņi būtu saprotosāki pret apkalpojošo personālu.

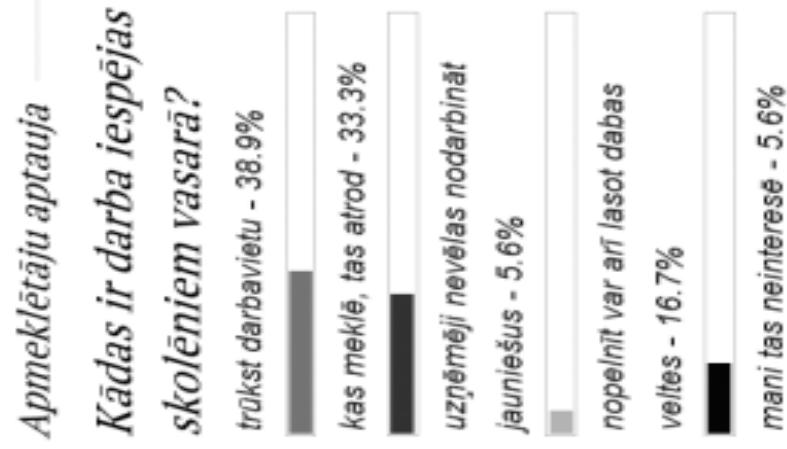
Viens no iemesliem, kāpēc izvēlos darbu vasarā, ir pašas nopelnītā nauda. Zinu, ka varēšu to neprasīt vecākiem, tādējādi iemācīšos ar to rīkoties - krāt, tērēt atbildīgi. Nopelnīto algu iztērēšu lietderīgi, kādu daļu no tās iekrāšu, bet daļu iztērēšu savām vajadzībām - koncertiem, apģērbam u.c. Otrs iemesls - lai vasara būtu vēl produktīvāka un varētu gūt darba pieredzi. Priečājos, ka, dodoties pieaugušo cilvēku dzīvē, tajā neiešu kā balta lapa, man jau būs gūta darba pieredze visdažādākajās darba sfērās. Protams, vasaras darbi pie mājas arī ir daļa no mana vasaras darba - zāles plāušana, dārza rāvēšana, ražas novākšana. Paldies maniem vecākiem, ka viņi man un brālim ir iemācījuši strādāt darbu atbildīgi, padarīt kārtīgi un līdz galam.

Šķiet, ka es vasaru pavadu tikai strādājot, bet tā nav. Spēju apvienot darbu ar tikšanos ar draugiem, paspēju apmeklēt arī deju mēģinājumus. Jūnija sākums bija saspringts, jo bija jāgatavo deju priekšnesumi dzimšanas dienas ballītei, kā arī ar deju studiju "Di dancers" gatavojāmies izbraukumam uz Igaunijas pilsētiņu Vastselīnu, kurā norisinājās 25.Starptautiskais Vastselīnas gadatirgus. Igaunijā sniedzām 30 minūšu garu deju priekšnesumu. Jūnija beigās ar tautu deju kolektīvu "Lielā Rika" piedalījāmies V Starptautiskajā tautu deju festivālā "Eima, eima!".

Pēc manām domām, darba iespējas jauniešiem, ko nodrošina Nodarbinātības valsts aģentūras filiāles visā Latvijā, ir vienreizējās. Varbūt kādam šķiet, ka vasara ir domāta atpūtai, bet noderīgi ir arī sākt mācīties, apgūt lietas, kuras noderēs nākotnē, jo ne vienmēr blakus būs vecāki, kuri izdarīs to tavā vietā. Domāju, ka katram jaunietim ir jāizmanto šī iespēja!

Viedokļus uzsklausīja I.Zinkovska un A.Socka

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

* Sākums 1.lpp.

“Eima, eima”... jau piekto gadu

Kad kājas pa gaisu... Vīri no deju kolektīva “Dēka” kārtējo reizi apliecināja, ka ar deju ir uz ‘tu’.

Gājiens. Tā priekšā tika nestā mākslinieces Evas Vinogradovas izveidotā svētku zīme. Savukārt aiz tās, pūtēju orķestra “Balvi” pavadijumā, nesa mūspuses trīs novadu - Balvu, Baltinavas un Viļakas – karogus.

Ciemīni no Krievijas. Pleskavas pilsētas ģimeņu deju kopa “Zavalinka” bija kā viena no *rozīnītēm* festivāla programmā. Zīmīgi, ka šajā kolektīvā patiesām dejo tikai precēti pāri.

Danco Dievs ar Pērkoni. Koncertu Balvos atklāja Viļakas pilsētas kultūras nama jauniešu deju kolektīvs “Bīti” matos”.

Sumina gāvīniekus. To, ka Pēterdienai ir ne tikai latviešu tradicionālie svētki, bet arī vārda diena visiem Pēteriem, Pāviliem, Pauliem un Pauljēm, atgādināja trīs dejotāji: Pēteris Smirnovs (“Nebēda”), Pāvils Začs (“Luste”) un Pēteris Kukurāns (“Ezerieksts”).

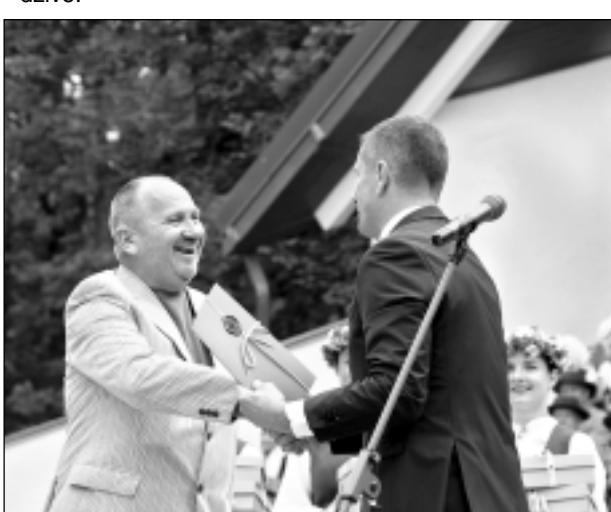
Aiša. Deju kopas “Aiša” no Krievijas vadītāja Ludmila Hafizova priecājās, ka uz Latviju izdevies atvest divus kolektīvus. Viņa sprieda, ka panākumus dejotājiem nodrošina mīlestība uz DEJU: “Dzīve ir kustība, bet kustība - dzīve.”

Igaunietes. Deju kopa “RAPPIVOO” no Igaunijas demonstrēja savas valsts tautu dejas.

Daugavpilieši. Skatītājus priecē tautas deju ansamblis “Liksme” no Daugavpils.

Saņem apbalvojumu. Balvu domes Pateicības rakstus saņēma ciemiņi, tostarp Agris Veismanis (foto) par pozitīvu novada tēla veidošanu un novada vārda popularizēšanu, gatavojot un organizējot V Starptautisko deju festivālu.

Pirmdejojums. Senioru deju kolektīvs “Ziemeļblāzma” no Rīgas skatītājus Balvos pārsteidza, kā uzsvēra koncerta vadītāji Anda Sergejeva un Aldis Dauksts, ar pirmdejojumu.

Svētku epilogi. Koncerts “Līgosim Pēterdienu” noslēdzās ar zaļo salūtu, kuram uzugavīlēja ne tikai dejotāji, bet arī skatītāji, bet jo īpaši bērni.

* Vairāk foto - www.vaduguns.lv

Ministrs Pūce konsultējas par gaidāmo pašvaldības reformu

Būtu septītais mazākais novads Latvijā

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce devies izbraukumā pa Latviju un tiekas ar novadu deputātiem. Sarunu mērķis ir konsultēties par pašvaldību reformu un uzsklausīt viedokļus. Viņš devis solijumu, ka līdzīgas tikšanās vēlāk notiks arī ar iedzīvotājiem.

Tiekoties ar deputātiem, ministrs diskutē par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālu modeļa piedāvājumu, pamato to ar pētījumiem par katra novada attīstību šobrīd un nākotnes iespējām, kā arī informē par plānotajiem atbalsta pasākumiem. Nesen šāda tikšanās ar visu četu mūspuses novadu deputātiem notika Balvos.

Neizmantotais potenciāls - uzņēmējdarbība

Viens no ministrijas redzējuma uzsvariem, - mūspusē izteikti vāja ir uzņēmējdarbība. Tradicionālās nozares ir lauksaimniecība, mežsaimniecība un kūdras ieguve, pilsētā - tirdzniecība un citi pakalpojumi. Taču bez rūpniecības attīstības tas viss nespēj nodrošināt tādu darbavietu skaitu, lai mazinātos iedzīvotāju bezdarbs un prombraukšana. Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, pievienotā vērtība Balvos bija 2,5 reizes, bet citos novadu centros vismaz 5 reizes mazāka, salīdzinot, piemēram, ar Smilteni, kas, līdzīgi Balviem, arī atrodas reti apdzīvotā, purvu un mežu iekšautā teritorijā.

Mūspusē netrūkst labi apstrādātu lauku, liecinot, ka neapsaimniekotu lauksaimniecības teritoriju paliek arvien mazāk. Desmit zemnieku saimniecībām pievienotā vērtība pārsniegusi gadā 100 tūkstošus eiro. Taču kā būtisku mīnusus uzsver faktu, ka ļoti augsts ir to zemnieku saimniecību ipatsvars, kas neko nepārdom tirgum, līdz ar to šo saimniecību maksātais ienākuma nodoklis, kas ir galvenie ienēmumi pašvaldību budžetā, ir nepietiekams, lai pašvaldības nodrošinātu nepieciešamos pakalpojumus, uzturētu labu infrastruktūru. Savukārt pašvaldības vilcinās ar reformām publisko pakalpojumu tīklu un nejēm vērā argumentus, ka gadiem ieilgusi iestāžu uzturēšana ir neefektīva, iedzīvotāju samazināšanās temps ir viens no straujākajiem valstī un turpina mazināties. Kā spilgtākais piemērs piesauktas vidusskolas, kur vidusskolēnu skaita sešās ārpus Balviem esošajās skolās nav lielāks par 50. Jautājums: kā šādās vidusskolās varēs nokomplektēt paralēkklasses, lai atbilstoši jaunajam mācību saturam kvalificēti un pietiekami apmaksāti pedagoģi nodrošinātu audzēkņiem speciāļu vismaz divos mācību virzienos?

VARAM skaidro, ka patlaban nevienlidzība pašvaldību starpā ir liela, piemēram, administratīvās izmaksas vien pašvaldībās svārstās no 50 līdz 200 euro uz vienu iedzīvotāju. Tikai 28 pašvaldībās tās ir mazāk nekā 7% no pašvaldības budžeta. Uzsvēr arī to, ka jau pašlaik Balvu apkaimes publiskais sektors spiests lielā mērā pārtikt no dotācijām. Galvenie problēmji: zemā uzņēmējdarbības aktivitāte, sabiedrības novecošanās, aizvien sarūkošais iedzīvotāju skaits. Tādēļ piedāvātais risinājums, ministrijas pārī, ir četri bijušā Balvu rajona novadu apvienošana, kas ļautu efektīvāk izmantot pietīgo publisko finansējumu, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pietiekami kvalitatīvus publiskos pakalpojumus, tostarp arī atbalstu uzņēmējdarbībai.

Ar 20 tūkstošiem iedzīvotāju apvienotais Balvu novads būtu 7. mazākais Latvijā. Prognozes liecina, ka līdz 2030. gadam tas gan samazinātos vēl par ceturtu daļu – līdz 15 tūkstošiem iedzīvotāju. Pats zemākais rādītājs apvienotajā Balvu novadā būtu uzņēmējdarbības radītais pievienotās vērtības apjoms (26,6 miljoni eiro) un arī rēķinot uz vienu iedzīvotāju (1,3 tūkstoši eiro). Mīnuss - arī lielais un modernais, tikpat kā neizmantotais ES robežkontroles punkts Vientuljos.

Daudz jautājumu, maz atbilžu

Ministra aicinājumam uzdot jautājumus un izteikt viedokļus novadu domju deputāti un vadītāji atsaucās nekavējoties. Pirmie aktivitāti parādīja rugājieši.

Deputāts LAURIS KRĒMERS jautāja, vai, saliekot kopā četrus nabagus, būs nodrošināta cerētā attīstība un kas mainīsies uz labu? Iepriekšējās reformas cerības nav attaisnojušās.

Varbūt vērts runāt par divu vai trīs līmeņu pašvaldībām? Viņaprāt, tik nopietnā sarunā, veidojot jaunu Latvijas pašvaldību modeli, vajadzētu piedalīties arī citu ministriju pārstāvjiem – Satiksmes, Veselības, Izglītības un zinātnes... Izskatās, ka katrs runā, spriež un arī izlemj kaut ko savu atsevišķi, bet no tā nav jēgas.

Kaismīgi runāja Rugāju novada domes priekšsēdētāja SANDRA KAPTEINE. Viņa teica, ka visam nevar būt viens mērs. Ja situāciju pēc 2009.gada reformas bijušajā Balvu rajona teritorijā vērtē kā bēdīgu iedzīvotāju samazinājuma ziņā, tad, vai ieejot lielākā teritorijā un saņemot attālinātākus pakalpojumus, iedzīvotāju kritums pēc jaunās reformas mazināsies? Saasināti uztverts jautājums par mazajām naturālajām lauku saimniecībām. Rugāju novadā, viņa uzsvēra, ir 362 vienības - zemnieku saimniecības un pašnodarbinātas personas, kas apstrādā vidēji 100 ha zemes un tur 50 lopus. Un to nevar uzskatīt par naturālu saimniekošanu, kuras ražo tikai savam patēriņam. Viņa uzsvēra arī novada lielāko uzņēmēju lomu, vienlaikus atgādinot, ka lielākais klupšanas akmens ir nesakārtotie ceļi. S.Kapteines teiktais: "Ir jāsāk ar ceļu sakārtošanu. Vai arī mēs neparakstāmies ne uz kādām jaunām teritoriju noteikšanām un robežu pārzmēšanām, kamēr nav dabūts reāls ceļš, lai uzņēmēji reāli strādātu un attīstītos." Viņa vērsa uzmanību, ka arī Latvijas ministrijas ir atbildīgas par to, lai laukos, tālu no Rīgas, ienāktu un paliku jaunās ģimenes. Rugāji šobrīd savā novadā nespēj apmierināt jauno ģimeņu pieprasījumu, bet tādas ģimenes vienīm ir. Uzsvēra arī pakalpojumu nodrošināšanas iespēju iedzīvotājiem un to, ka pašvaldība desmit gadu laikā ir realizējusi 61 projektu par kopējo finansējumu 7,5 miljoni eiro, kur attiecināmās izmaksas ir 4,5 miljoni.

Skeptisku attieksmi, iepazinušies ar apvienošanai paredzētā Balvu novada profilu, pauða Baltinavas novada domes priekšsēdētāja SARMĪTE TABORE. Arī viņa piesauca savu lauksaimniecības uzņēmēju devumu un īstenoto projektu veiksmi. Viņas jautājums: "Vai šī reforma apstādinās iedzīvotāju aizplūšanu? Domāju, ka notiks tieši pretēji. Cilvēki jau ir un būs neapmierināti ar notiekošo mūsu valstī."

Arī Baltinavas novada domes deputātam IMANTAM SLIŠĀNAM ir daudz jautājumu un pārdomu. Viņaprāt, prezentācijā nav redzams pamatojums, kā pievienošana Balvu novadam uzlabotu situāciju tieši Baltinavā, Rugājos vai Viljākā. Tādi svarīgi jautājumi, kā tieši pievienošana Baltinavas novadā veicinās uzņēmējdarbību, kā Baltinavas novadā uzlabos ekonomisko situāciju, kā šeit paaugstinās teritorijas attīstības līmeņa indeksu, kā uzlabos pakalpojumu pieejamību baltinaviešiem, kā mazinās depopulāciju un uzlabos demogrāfiskos rādītājus, pagaidām ir bez atbildes. I.Slišāna teiktais: "Atgādināšu, ka, salīdzinot ar 2009.gadu (pirms iepriekšējā administratīvi teritoriālās reformas posma), valstī lielākais teritorijas attīstības līmeņa indeksa pieaugums bijis tieši Baltinavas novadā. Tātad, pirms 10 gadiem izveidojot atsevišķu Baltinavas novadu, novada teritorijas kopējai attīstībai tas deviš vairāk plusu nekā mīnusu. Ministra Pūces kungam jautāju, kā būs ar otrā līmeņa pašvaldībā? Jo K.Kariņa valdības deklarācijā ir ierakstīts: "Izvērtēsim otrā līmeņa pašvaldību ieviešanas nepieciešamību." Vai tas ir izvērtēts? Par otrā līmeņa pašvaldībām konkrētas atbildes no ministra nav. Kā var reformēt pirmā līmeņa pašvaldības nezinot, vai būs un kādas būs otrā līmeņa pašvaldības.

I.Slišāns izteica konkrētu priekšlikumu. Protī, neveikt pirmā līmeņa pašvaldības reformu, kamēr nav skaidras atbildes, vai valstī būs otrā līmeņa pašvaldības, kādas tās būs, kādas funkcijas tām pārcels. Pie reizes deputāts atgādināja, ka arī Eiropas valstu piemēri liecina, ka izšķirošais nav pašvaldības lielums, bet tas, kādas funkcijas tai deleģētas. Lai nosakidrotu Baltinavas novada iedzīvotāju viedokli plānotās administratīvi teritoriālās reformas sakārā, veica novada iedzīvotāju aptauju. 94% aptaujas dalībnieku atbalsta viedokli par Baltinavas novadu kā patstāvigu administratīvi teritoriālu vienību, un tikai 4,1% atbalsta VARAM piedāvāto Baltinavas novada pievienošanu Balvu novadam.

Var piebilst, ka Pūce par savu galveno darbu ministra amatā izvirzījis apņēmšanos līdz 2021.gadam apvienot pašvaldības ilgtspējīgākās un ekonomiski spēcīgākās vienībās, kas spēj iedzīvotājiem nodrošināt likumā minēto pašvaldību autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā par samērīgām izmaksām.

Jaunas reformas gaita. Balvos VARAM prezentēja sagatavoto materiālu "Pašvaldību profils. Apvienota Balvu novads". Tajā apkopotā statistika raksturo esošo situāciju visos četros mūspuses novados.

Arī citi mūspuses novadu domju deputāti bija skeptiski, jo nesaklausīja pārliecinošu atbildi uz jautājumu, ko pozitīvus jaunā reformu un kā sasniegs mērķi – atrisināt konstatētās problēmas un trūkumus, kas radušies valstī pēc 2009.gada reformas?

Balvu novada labos darbus atgādināja novada domes priekšsēdētājs AIGARS PUŠPURS, piesaucot renovētos sporta laukumus un arī novadā strādājošos lielākos uzņēmumus un to gada apgrozījumus. Viņa teiktais: "Nav patiesība, ka Balvos nekas nenotiek. Turpināsim attīstīt uzņēmējdarbību saistībā ar bijušā Balvu gaļas kombinātu un putnu fermas teritorijām. Tās tiks apgūtas. Saistībā ar reformu ir tikai viens jautājums: vai iedzīvotājiem tā radīs papildus izdevumus?"

Deputāti INĀRU SOKIRKU neapmierina, ka pēdējo deviņpadsmit gadu laikā nav bijis sistemātiskas informācijas par reģionu attīstību Latvijā. Viņas jautājums: "Uz kādiem pētījumiem balstās jaunā reforma, kāds ir tajos izmantoto avotu saraksts?" Un arī sarkastiski teiktais, ja tagad novados viss ir slīkti, tas nozīmē, ka šeit strādā ne īpaši gudri cilvēki. Tad turpmāk atnāks citi no augšas un pateiks, kā darīt, lai viss būtu labi..."

Katram sava pārliecība

Rezumējumu vairāku stundu sarunai varētu pateikt ar Viljākas novada domes priekšsēdētāja SERGEJA MAKSIMOVA atziņu. Viņa paustais uzskats laikrakstam: "Būtiskākais ar acīm nav redzams, kā reiz teicis Antuāns de Sent-Ekziperi. Šādi varētu teikt arī par tikšanos ar VARAM ministru un viņa pavadīto komandu. Noklausoties argumentus un faktus, ko piesauca par novadu reformu, runājot mūsdienu plastiskajā valodā 'žargonā', komunistu izveidotajā veidojumā rajonā lielākā daļa no klātesošajiem tik un tā palika pie savas pārliecības. VARAM uzskata, ka reforma ir efektīvākā un vienīgā iespēja valsts glābšanai. Savukārt vairums pašvaldību deputātu paliek pārliecībā, ka sagaidāmā reforma nav ne ekonomiska, ne politiski pamatota, skatoties no demokrātiskas valsts pārvaldības principa punkta. Jo tālāk ir lēmēvara no iedzīvotājiem, jo neefektīvāki ir demokrātijas principi valsts pārvaldē."

Paliek atklāts arī I.Slišāna jautājums, vai valdība vietējās pašvaldības likvidēs (pievienos, apvienos) ar varu un kā tas iet kopā ar Eiropas vietējo pašvaldību harti, uz kuru atsaucas paši konsultāciju organizatori?

Ar emocionālu parunāšanu vien nepietiek. Tāpēc Baltinavas novada deputāti ir sagatavojuši vēstuli ar priekšlikumiem reformas sakārā, ko iesniegs Ministru prezidentam, VARAM, visām Saeimas frakcijām, kā arī Latvijas Pašvaldību savienībai un Latgales plānošanas reģionam.

Ministrs Juris Pūce publiski pateicis, ka aizbrauks uz katru novadu tikties ar iedzīvotājiem, lai runātu par plānoto reformu. Publiskota ziņa, ka sāksies Latvijas vēsturē lielākā tautas apspriešana. Paziņojums ļoti skaļš, vai sekos arī konkrēta rīcība?

Var piebilst, ka Pūce par savu galveno darbu ministra amatā izvirzījis apņēmšanos līdz 2021.gadam apvienot pašvaldības ilgtspējīgākās un ekonomiski spēcīgākās vienībās, kas spēj iedzīvotājiem nodrošināt likumā minēto pašvaldību autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā par samērīgām izmaksām.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Lauku sētā darbs steidz darbu

Laukos rod brīvības sajūtu

Vecumu pagastā, apstrādājot aptuveni 35 ha zemes, saimnieko Alla un VALDIS MEIKALIŠI. Ikdienas darbus ģimene nedala – skatās, kur roka jāpieliek, tur arī dodas. Šobrīd lauku sētā aktuāla ravēšana, plaušana, medus svešana, siena gādāšana un darbs pie gaļas lopiem.

Vāc ziedu medu

Bišu dravā notiek aktīva rosība – bites spieto, vāc dažādu ziedu medu, bet saimnieki gādā, lai viņām pietiek darba un brīvo stropu, kur ievākties. “To, ka saime gatavojas spietot, var redzēt jau iepriekš. Tāpēc cenšamies sekot līdzī bišu aktivitātēm, lai arī reti kad viņas pamet mūsu dravu, parasti ievācas kādā stropā, kas uz to brīdi ir tukšs. Ik gadu bītem iesējam kādus nektāraugus, piemēram, facēliju, kas šogad gan izpalika. Sviežam medu pēc Jāniem, kad jau bites aizvākojušas šūnas,” stāsta Valdis. Saimniecībā ar novada atbalstu iegādāta elektriskā medus sviede, atvākošanas galds un vaska kausētava. Jaunais inventārs palīdz ātrāk sarūpēt produkciju, ko lielākoties iegādājas vietējie iedzīvotāji. Pašreiz bites vāc dažādu ziedu medu. Pie savām aptuveni 20 bišu saimēm pārsvārā strādā pats saimnieks, ja vajadzīgs, piepalīdz arī saimniece.

Pāriet uz gaļas lopiem

Ja agrāk saimniecībā rūpējās par aptuveni 10 slaucamajām govīm, tad tagad priečājas par aplokā redzamajiem gaļas lopiem. “Rēzeknes novadā iegādājāmies Šarolē ūķirnes teles, šogad tām dzimst pirmie teliņi. Nopirkām arī ūķirnes bulli Niku, pavism kopā ar teliem mums ir 24 lopi. Kopš pavasara jau piedzīmuši seši bulli un viena telīte, turklāt gandrīz visi dzima nakti,” stāsta saimnieks. Tā kā Šarolē ūķirnes telēni dzimst lieli, turklāt to mātēm viņi ir pirmie, tad saimnieki pieskata un vēro, kad teliņi nāks pasaulē, lai pēc vajadzības palīdzētu. “Gaļas ūķirnes teļi, salīdzinot ar piena ūķirnes, ko turējām agrāk, aug ļoti strauji, lai arī pārtiek tikai no piena un zāles. Telēm ziemā bez rupjās barības devām arī spēkbarību – auzu miltus, kā arī piedāvājām laizāmo sāli. Ja pie piena govīm jutāmies kā piesieti, jo regulāri jāslauc, tad ar gaļas lopiem ir sava veida brīvības sajūta,” atzīst Valdis. Kamēr teliņi vēl mazi, mātes nāk pie viņiem, lai pabarotu, bet, kad

Saimnieces prieks. Vasara ir ziedēšanas laiks, kad dabas mīlus, arī Allu, priečē pašas sētās un stāditās puķes. To tuvumā aug arī ogu krūmi, ābeles, meitas Kristīnes stāditās vīnogas un citas kultūras. Šogad, kā stāsta saimniece, uz ogu ražu ipaši nevar cerēt, jo daudz kas nosala, bet āboli būs padevušies labi.

Foto - A.Kirsanovs

paaugušies, paši skrien pēc piena. Svešu teliņu, kā novērojis saimnieks, govs nelaiž sev klāt. Kad teļi paaugas, tie turas atsevišķi no govīm, tā teikt, savā barā. Gaļas lopi ir mierīgi, bet arī viņu barā ir barvede – vecākā govs Strauja.

Katram sāvs valasprieks

Saimniecībā mazliet iesākta siena gādāšana lopiem, tomēr pats karstākais siena laiks vēl prieķā. Zāle, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad kaimiņi ļāva izmantot viņu plavas, padevusies labāka. Ir iesēts ābolīņš, timotiņš un citu zālāju sēklu maisijums ar augstu lopbarības uzturvērtību. Sētos zālājus, kā spriež Valdis, būs grūtāk izkaltēt, toties tie būs vērtīgāki. Pašiem ir sagādāta tehnika siena plaušanai, atliek vien palūgt Jāni no Medņevas, kas vienmēr palīdz ar presēšanu. Lauku māju saimnieki atrod laiku ne tikai darbam, bet arī saviem vaļaspriekiem. Allai patik rūpēties par puķēm,

Nepilnu dienu vecs. Ciemojoties saimniecībā, apskatījām gaļas lopu ganāmpulku. Ja pārējie lopi bija patālu plavā, tad mazais Persiks, kurš dzimis iepriekšējā naktī, ar savu mammu Pārslu atpūtās pašā aploka malā. “Vārdus teliņiem izdomājam jau pirms to dzimšanas vai arī uzreiz pēc to nākšanas pasaulei. Parasti vārds sākas ar mātes vārda pirmo burtu,” atklāj Valdis.

Foto - A.Kirsanovs

kas kupli saziedušas mājas apkārtnē, kā arī makšķerēt. Dzīvesbiedri ik pa laikam dodas uz Aluksni, Vīļaku, Rēzeknes pusi un citviet, lai gūtu bagātīgu zivju lomu. Nokertās līdakas, asarus, foreles un citas zivis parasti tīra Valdis, bet gatavo Alla. Arī pašu dīķi mit zivis – karūsas un līņi. Valdim savukārt vislabāk patik iet medībās, šim savam vaļaspriekam gan vairāk laiku var atlicināt ziemā.

Apskata Kurzemes baznīcas

Katrs dievnams ar savu vēstījumu

Balvu Romas katoļu draudze 18.-19.jūnijā organizēja braucienu uz Kurzemi, kur 15 draudzes pārstāvji kopā ar prāvestu Mārtiņu Klušu apmeklēja vairākus dievnamus, kuri būtiski atšķiras ne tikai ar ārējo veidolu, bet arī ar neparastu, katrai baznīcai īpašu, interesantu interjeru.

Jutās apgaroti un priečīgi

“Laiks bija fantastisks. Divi rīti Krustpili un Liepājā mums sākās ar svēto Misi. Šajās dienās daudz redzējām, piedzīvojām, jutāmies apgaroti un priečīgi. Brauciens bija izdevies, jau sākam domāt par nākamo maršrutu,” stāsta Balvu Sakrālās kultūras centra vadītāja Aija Putniņa.

Krustpils Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcas prāvests Viktors Naglis ekskursantus laipni sagaidīja un arī sniedza nelielu ieskatu katoliskajā vēsturē. Šis ir pirmais katoļu dievnamis Daugavas labajā krastā. Tad balvenieši devās uz Kauguru Dieva Žēlsirdības Godam Romas katoļu baznīcu, kuras celtniecība aizsākās 2010.gada februārī, bet jau 2011.gadā baznīcu konsekrēja. Celtniecība notika par Vācijas fondu, kā arī vietējo ziedotāju līdzekļiem. Savukārt Kuldgā balvenieši apmeklēja Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcu, kas celta 1640.-1642. gadā un ir saglabājusies vēsturiski organizētā katoļu kvartālā.

Ekskursantus sirsnīgi sagaidīja, iepazīstināja ar baznīcu un pilsētu priesteris Vjačeslavs Bogdanovs, kas, kā zināms, pirms kāda laika kalpoja Gulbenes katoļu draudzē. Mājā pretī baznīcī dzīvo un strādā klostermāsas, kuras interesentiem vada dažādas nodarbības. Balveniešiem klostermāsas bija sarūpējušas arī pusdienas.

Pastaigā pa Kuldīgu ekskursanti apjūsmoja platāko ūdenskritumu Eiropā - Ventas rumbu, kā arī apskatīja vides objektu “Tējas tase ar Ēvaldu Valteru” un citas skaistas vietas. Ceļā uz Liepāju ar interesī vēroja arī Aizputes Romas katoļu baznīcu, kas konsekrēta 2009.gadā.

Sienas gaida uz lūgšanām

Liepājā balveniešus mīli sagaidīja užņēmiga katoliete Iveta Jansone, kura bija laikus palīdzējusi atrast nakšņošanas vietu, kā arī sarūpējusi brokastis un pusdienas. Viņa 23 gadus rūpējas par grūtibās nonākušajām jaunajām sievietēm, kuras ir bērniņa gaidībās. Balvenieši bija priečīgi Liepājā sastapt priesteri Sergeju Ivanovu, kurš pirms kāda laika kalpoja mūsu pusē. Kā patīkams piedzīvojums bija iepazīt pilsētu, kurā, kā dzied dziesmā, piedzīmst vējš, laikā, kad vēja gandrīz nebija. Mierīgi un ar interesī apskatīja Liepājas Svētā Meinarda Romas katoļu baznīcu, pabija pie jūras, kopā ar Liepājas simfoniskā orķestra direktoru Uldi Lipski izstaigāja Liepājas

Aizputes baznīcā. Prāvests Andris Vasīlevskis (foto - 1.rindā trešais no kreisās), kurš izrādīja Aizputes baznīcu, kalpo arī Vecpils Romas katoļu baznīcā, uzticot prāvestam Mārtiņam Klušam atslēgu, pieteica, ka ir jāredz arī 1644.gadā celtā Vecpils mūra baznīca.

Foto - no personīgā arhīva

koncertzāli “Lielais dzintars”. Liepājā balveniešiem klostermāsas izrādīja savas jaunās telpas, kurās dzīvo nepilnu mēnesi. Mājupcēļā braucēji vēl apmeklēja jaunu un skaistu

baznīcu Saldū. “Katra baznīca deva savu vēstījumu. Apskatot jaunās baznīcas, kā atzina paši priesteri, ir sajūta, ka sienas vēl gaida uz lūgšanām,” secina A.Putniņa.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Sports un atpūta

Vasaras nometnes Balvos – laba izvēle

Vasara ir laiks, kad bieži vien vecākiem jāstrādā, bet bērniem skolas laiks beidzies. Aktuāls klūst jautājums, kā nodarbināt skolas bērnus arī vasarā, tāpēc nometnes klūst arvien pieprasītākas. Tajās bērni var nostiprināt savu fizisko veselību sportojot, peldot, demonstrējot citiem savus talantus, var piedalīties rotaļās, spēlēs, braukt ekskursijās. Tā ir iespēja radoši un atraktīvi pavadīt vasaras dienas, iegūstot arī jaunus draugus. Ir arī nometnes sportistiem, kur viņi gatavojas sezonas nozīmīgākajām sacensībām.

Priecājas par Balvu sporta bāzēm

No 22. līdz 28.jūnijam Balvu Sporta skolas stadionā atkal bija ieradušies 36 Rīgas sporta skolas "Arkādija" audzēkņi un viņu treneri.

Balvu Sporta skolas direktore LUDMILA BEĻIKOVA pastāstīja, ka pirmie stadionu izmēģinājuši 65 Rīgas sporta skolas "Arkādija" audzēkņi un viņu treneri, kuri šeit ieradušies jau 7.jūnijā uz mācību treniņnometni. "1.jūlijā Balvos uz desmit dienu treniņnometni ieradās 35 Rīgas hokeja skolas audzēkņi un treneri, tad 7.jūlijā atbrauc 43 Carnikavas vieglatlēti, bet 8.jūlijā - futbolisti. Es priecājos, kad pēc nometnēm saņemu īszīņas, kurās vecāki saka paldies par viesmīlīgo uzņemšanu, labu ēdienu, naktsmiņiem un lielisku stadionu. Esam iegādājušies 60 barjeras - visu komplektu, kas nepieciešamas ne tikai sacensībās, bet arī visu sporta veidu treniņos," piebilda Ludmila Beļikova.

Rīgas sporta skolas "Arkādija" trenere INDRA EVERSONE pastāstīja, ka nometnē Balvos audzēkņi pilnveidoja meistarību un iemaņas katrs savā disciplinā: "Uz šejieni strādāt atbraucām pirmo gadu. Mūs uzaicināja Balvu Sporta skolas direktore Ludmila Beļikova. Nometnē ir audzēkņi, kuri gatavojas Latvijas Jaunatnes olimpiādei, arī Latvijas čempionātam B grupā un pieaugušo Latvijas čempionātam vieglatlētikā. Es trenēju šķēpa metējus un lodes grūdējus, arī pati savulaik trenējos un startēju lodes grūšanā. Vēl bez treniņdarba nometnes dalībniekiem ir dažādi izglītojošie pasākumi. Līgo svētkos visi bijām parkā uz pasākumu, un audzēkņus izsauca uz skatuvēs, kur viņi skaisti sevi parādīja. Vēlāk nometnē viņi tēloja epizodes no latviešu filmām. Nakšņojām Balvu Valsts ģimnāzijas internātā." Viņa piebilda, ka rītus visi sāka ar rīta rosmi un uzreiz pēc brokastīm devās uz pirmo treniņu stadionā. Pēcpusdienā sekoja otrs treniņš. "Es strādāju ar septiņiem audzēkņiem

no 15 līdz 18 gadiem, kuri trenējas pie manis jau vairākus gadus un kuriem jau ir sacensību pieredze. Viņi ļoti apzinīgi virzās uz mērķi sasniegāt labu rezultātu, nopelnīt medaļas un stāvēt uz goda pjedestāla. Bez manis šeit strādā vēl trīs treneri - Lana Jēkabsone, Sandis Sabajevs un Anete Sorokina," piebilda trenere. Indra Eversone neslēpā, ka par sporta bāzēm Balvos viņu pārņem balta skaudība, jo Rīgā tādu iespēju daudzviet nav, tāpēc pauða prieku par novadu, kur deputāti atbalsta labās idejas un domā par jauniešu izaugsmi sportā un veselību.

400 metru barjerskrējējs MAKSIMS SINČUKOVĀ surpbraucis no Liepājas. Viņš ar labiem panākumiem startējis gan Eiropas, gan pasaules čempionātos jauniešiem, bijis finālists Amerikas čempionātā. Šobrīd viņš Amerikā mācās finanses un uzskata, ka tur ir labākas iespējas vienlaikus mācīties un nodarboties ar sportu. Viņa treneris ir Viktors Beļikovs. "Kā treneris strādāju gan ar Maksimu, gan Edgaru Šumski un Antru Saviču. Visi ir Latvijas izlasē. Antra skrien 400 un 800 metrus, bet Edgars - pusmaratonu, 10 km un 3000 m šķēršļu skrējienu. Ar Maksimu strādāju jau piecus gadus, un Latvijā viņš ir trešais labākais savā disciplinā. Nometne sportistiem dod daudz, jo mēs strādājam ļoti intensīvi," atzina VIKTORS BEĻIKOVĀ. Viņš piebilda, - kā treneris redzējis daudzus stadionus daudzās valstīs, bet Balvu stadijons atbilst augstākajiem standartiem.

Sporta skolas "Arkādija" trenere LANA JĒKABSONE agrāk kā profesionāla sportiste skrēja 400 m barjeras, 1996.gadā piedalījās vasaras olimpiskajās spēlēs Amerikā, Atlantā, un vēl tagad viņas rekords Latvijā šajā disciplinā nav pārspēts. "Rīga strādāju ar 25 audzēkņiem, bet šeit, nometnē, ar desmit labākajiem. Lai arī mana specialitāte ir barjerskrējiem, strādāju arī ar citām vieglatlētikas disciplinām. Pēc treniņiem izmantojam peldbaseinu, mums ir sarūpēts viss, kas nepieciešams

Foto - Z.Logina
Kopā ar treneri. Treneris Viktors Beļikovs (no kreisās) ar barjerskrējēju Maksimu Sinčukovu strādā piecus gadus.

kvalitatīvai sporta nometnei," priecājās L.Jēkabsone.

Balvu Sporta skolas stadionu pašlaik regulāri izmanto Skriešanas akadēmijas treneris, sportists SALVIS GRUŠEVS. "Tas ir viens no labākajiem Latvijā, pa kuriem esmu skrējis. Šīs sezonas sākumā sešas nedēļas biju nometnē Portugālē. Atgriezies aprīlī uzstādīju personīgo rekordu pusmaratonā, kas notika Liepājā. Jūnijā sākumā Baltijas komandu čempionātā skrēju 5000m Latvijas izlasē, ierindojošs 2.vietā. Šobrīd strādāju pie ātruma cikla Balvu stadionā un gatavojos Latvijas čempionātam, kas notiks jūlijā vidū. Trenējos 1500m un 3000m skrējieniem. Tad pēc nedēļas atpūtas došos uz Šveici gatavoties rudens sezonas startiem," pastāstīja S.Gruševs.

"Raibās dienas" aizvada jautri

No 3. līdz 14. jūnijam Balvos aizvadīta nometne "Raibās dienas". Tās vadītāja Iveta Kacēna stāsta, ka nometnē piedāļījās bērni no 7 līdz 9 gadu vecumam.

Kopā ar bērniem bija un dažādas prasmes mācīja ļoti radošas, izdomas bagātas, atraktīvas skolotājas Ligita Bukovska-Pole, Dina Kravale un Edīte Mača. Nometni organizatori veidoja ar domu, lai bērni labāk apgūtu angļu valodu, atkārtojot jau zināmo un nostiprinot to, kā arī iemācoties ko jaunu. Katrai dienai bija izdomāta cita tēma. "Piemēram, vienā dienā runājām, skatījāmies video par dzīvniekiem, lai pēc tam bērni paši radoši darbotos. Bērni darināja pērtīkīti 'monkey' - grieza, līmēja, rakstīja apsveikumus. Citā dienā galvenā tēma bija sporta aktivitātes. Izskatījām visus angļu vārdiņus, kas saistīti ar sportu, izkustējāmies, tad skolotāja Iveta bija sagatavojuši interesantas stafetēs. Vēl bija ēdienu diena, kuras laikā pēc vārdiņu apgūšanas gatavojušām cukurgailišus un karstmaizītes. Ikdienā bija pilna ar izzinošu informāciju angļu valodā un praktiskām darbībām. Jaunos vārdiņus nemanāmi nostiprinājām dažādās spēlēs, rotaļās, dziesmās un aktivitātēs. Katru dienu bērni veica kādu radošu darbību, kuru dienas beigās varēja aiznest uz mājām un parādīt vecākiem," stāsta angļu valodas skolotāja Ligita Bukovska-Pole. Viņa piebilst, ka pirmklasniekiem un trešklasniekiem zināšanu līmenis atšķiras,

Bērni darbojas "Kustību varavīksnē"

No 10. līdz 15.jūnijam 35 bērni darbojās Balvu Sporta skolas organizētajā sporta nometnē "Kustību varavīksnē".

Nometnes vadītāja Sarmite Keisele stāsta, ka bērni nodarbojās ar tādiem sporta veidiem kā grieķu-romiešu cīņa, basketbols, svarcelšana un vieglatlētika. "Nometnes programmā bija iekļautas arī fiziskās sagatavotības un peldēšanas nodarbības, brīvā laika spēles, radošais darbs grupās. Nometnes dalībniekiem bija iespēja apmeklēt Rugāju novadu - Rugāju Sporta centru, apskatīt Saipetnieku saimnieka daudzveidīgo seno lietu kolekciju, iepazīt Jura Bleidera radošo darbošanās prasmi un izdomu kokapstrādē, kā arī uzzināt par dažādu koku sugu pielietojumu un saistību ar cilvēka dzīvi," stāsta S.Keisele. Viņa piebilst, ka nometnes laikā visiem dalībniekiem bija iespēja uzlabot savu fizisko sagatavotību, uzlabot peldētprasmi, iegūt jaunus draugus un aktīvi pavadīt brīvo laiku.

tāpēc viņi sadarbojās un viens otram palīdzēja vārdiņu apgūvē. Rīta apli bērni atkārtoja, kas jau apgūts un izzināts. "Vēl bērniem ļoti patika "apslēptās mantas" meklēšana. Visi, sadalījušies pa grupām, saņēma norādi ar maršrutu, pa kuru doties, lai nonāktu tajā teritorijā, kur atrodas apslēptā manta. Pats interesantākais bija tieši šīs mantas meklēšana. Sporta dienā bērni izmēģināja dažādas šķēršļu joslas, piedalījās aizraujošās stafetēs un sacentās tautas bumbā," piebilda Iveta Kacēna.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Saudē dabu!

Gan melnais stārkis atlido uz upīti, gan vāverīte rosās lazdās

Vilakas novada Susāju pagasta Mitrakalnā jau labu laiku nenotiek sabiedriskie pasākumi, jo Mitrakalns ar apkārtējo teritoriju ir privātīpašums. Taču cilvēki iegriežas te atpūsties, veldzēties mierā un koku šalkonā. Skaitil! Tā var teikt vienā vārdā par kalnu un tā apkārtņi.

Kalna saimnieks to neliedz izmantot atpūtas nolūkos. "Cilvēki man saka, kāpēc neuzlieku norādi, ja kalns ir mans privātīpašums. Taču es spriežu: ko nu atpūtnieki te sliktu izdarīs! Lai brauc, pasēž, atpūšas, izbauda dabas skaistumu," saka kalna un zemes īpašnieks ALEKSANDRS VESELOVS.

Pie zemes, vairāk nekā diviem desmitiem hektāru, vīrietis tīcīs laikā, kad Latvijā sākās privatizācija. Viņa senču zeme, arī vairāk nekā divi desmiti hektāru, atradās Abrenes pusē. Kad Latvijas valdība, vienojoties ar Krievijas Federāciju, atteicās no pirmās brīvvalsts bijušajām teritorijām Abrenes aprīņķi par labu Krievijas Federācijai, tad to mantiniekiem ierādīja līdzvērtīgas zemes platības Latvijā, kur viņi dzīvoja. Aleksandram iekrita Mitrakalns ar apkārtējo teritoriju. Viņš joprojām to nav nožogojis vai norobežojis ar kādām uz privātīpašumu norādošām zīmēm, taču vietējie to zina. Ja plānots kāds lielāks pasākums, piezvana Aleksandram un palūdz atļauju atrasties kalnā. Kā, piemēram, Dzintars Dvinskis, kurš rīko retro motociklu motociklistu salidojumus.

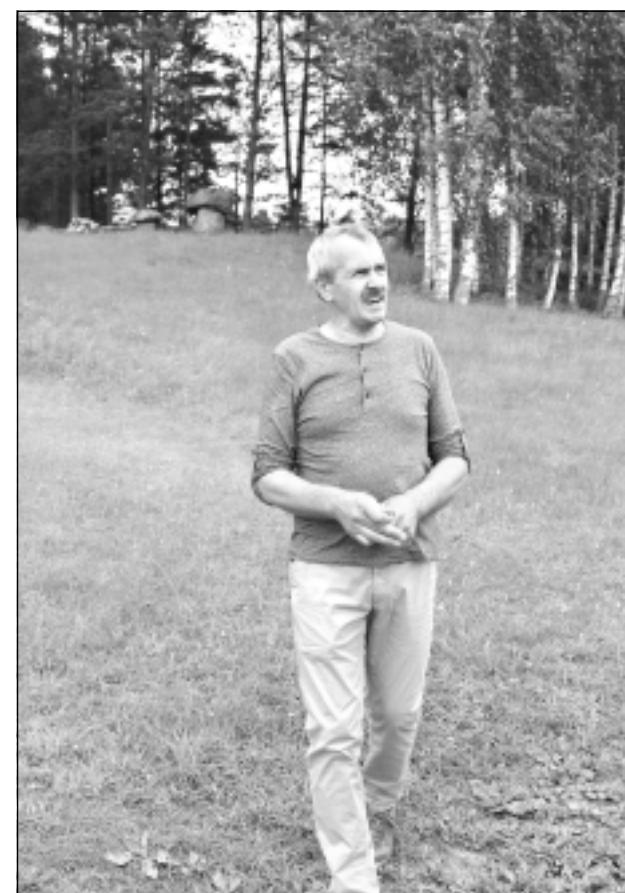
Nekādi lieli postījumi pa šo laiku dabai nav nodarīti. "Padomju laikā gan bija tā, ka kāds no priekšniekiem kalnu bija licis uzart, lai te nerikotu zaļumballes. Arī laikā, kad vēl darbojās Kupravas drenu cauruļu rūpniča, no vienas kalna malas nēma un veda uz rūpniču smiltis. Vēlāk tās veda no Sitas. Ja sociālisms nebūtu beidzies, iespējams, kalna nemaz nebūtu. Tas būtu norakts," smejas Aleksandrs. Tagad ašāki autobraucēji vien atstāj zemē sliedes, kas ar laiku, protams, aizaug. Kāds blakus ugunskura vietai izbārstījis ogles, bet tas jau tāds sīkums. Lielākas raizes radījis kāds meža īpašnieks, kurš, izvedot balķus, vietām izdangājis teritoriju. Laiku pa laikam kalna īpašnieks ierodas Mitrakalnā, lai savāktu nokritušos vai vēja nolauztos koku zarus, lai šeit būtu tīrs. Viņš nopļauj zāli apkārt kalnam (Eiropas platību maksājumi), izpļaujot arī atpūtas vietu un tacījas kalnā, lai, cilvēkiem staigājot, nav jābaidās savākt ērces vai uzmīt uz astes čūskai. Kalnā izvietoti soliņi un dekoratīvas sēnes no akmens un koka,- Aleksandram piemīt mākslinieka talants. Vēl dažus soliņus viņš plāno šeit izvietot. Materiāls to izgatavošanai jau sagatavots. Ap Ziemassvētkiem zemes īpašnieks atpūtas vietā novieto skaistu eglīti, lai cilvēkiem, kuri te ierodas ar bērniem, būtu prieks. Gleznainajā vietā atrodas arī seno akmens būvju paliekas - kūts un ūdensdzirnavu pamati. Tos varētu izmantot, ja šeit veidotu kādu kempinga vietu vai organizētu pasākumus, bet, pirmkārt, tam vajag līdzekļus, otrkārt, Aleksandrs ir pensionārs, černobilietis, treškārt, bērni viņam dzīvo tālu. Taču, kā zināt! Novada iedzīvotājiem ir iespēja pieteikties dažādiem projektiem, tostarp arī uzņēmējdarbības attīstībai ar novada pašvaldības finansiālu atbalstu. Lai gan arī neskarts dabas stūrītis mūsdienās, kad visi no visa cenušas izspiest kaut centu, ir liela vērtība.

Vienā gadā, kad arī bijis diki sauss laiks, Mitrakalnā sākušas

kalst priedes, kurās savairojušies kukaini. Citādi šeit daba nejutus traucēta. Aleksandram pienākusi vēstule no dabas skaitītājiem, ka laika periodā no maija līdz augustam dabas speciālisti varētu apmeklēt viņa zemes un meža īpašumu, lai izdarītu savus secinājumus. Par to, ka mežā aug aizsargājamais augs, naktsvijoles, Aleksandrs zina. Pļavā un kalna pakājē aug daudz dažādu citu augu. Zemes īpašnieks pielecas pie kāda auga, kas uzziedējis nelielam, iesārtiem ziediņiem. Viņš to nepazīst, arī mēs neesam lietpratēji bioloģijā. Toties Aleksandrs parāda vietu, kur aug baravikas, atšķirīgas no citām. Viņam zināmas arī vietas, kur aug meža zemenītes, ko daudzviet uzskata par izzudušām. Ūdensdzirnavas savulaik bijušas uzbūvētas uz upītes, kas tek joprojām. Iepriekšējos gados te redzēts bradājam melnais stārkis, viņam vajadzīgs ūdens. Atceļā no kalna, pie upītes pamanām aizlidojam gārni. Aplūkojot lazdas, kas aug kalnā, īpašnieks secina, ka šogad būs daudz riekstu. Vāverītes tādu iespēju noteikti nepalaids garām. "Reiz sēžu un skatos, vāverīte lēkā pa lazdām. Pēc kārtas pārbauda katru lazdū, ir vai nav rieksti, uzskrienot pa stumbru no lejas līdz augšai,- gudriniece," savos dabas un tās iemītnieku vērojumos dalās Aleksandrs.

ležogo skudru pūzni. Lai pasargātu skudru pūzni no lielo meža dzīvnieku vandālisma, Aleksandrs to iežogojis. "Agrāk gadījās, ka atnāk mežakuilis un pūzni izrauš uz visām pusēm. Tagad gan mežacūku, sakarā ar Āfrikas cūku mēri, kļuvis mazāk, tikpat kā nav," secina vīrietis.

Mitrakalna saimnieks. Aleksandrs Veselovs no Žiguriem ir Mitrakalna zemes īpašnieks un kalna saimnieks. Viņš centies saglabāt neskartu šo gleznaino dabas stūrīti, ļaujot šeit atpūsties un baudīt dabu arī cītemi.

Norādes un būriši. Uz to, ka šeit atrodas kādreiz tik populārais Mitrakalns, norāda zīmes. Līdzās tām uzstādīts arī putnu būriņš. Tāds pats redzams arī netālu augošajā ozolā, kas kļuvis par iecienītu objektu vairākos fotouzņēmumos.

Re, kā!

Akmens, kas silda. Žiguros, akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" teritorijā, netālu no Žiguru ciemata, atrodas akmens, par kuru stāsta, ka tas silda. Akmeni "Vaduguns" žurnālistiem palīdzēja atrast Inna Rēdmāne (attēlā), kura dzīvo ceļa otrā pusē. Arī viņas zemē, ceļa malā, ir daudz akmeņu kopš neatminamiem laikiem. Inna plakano akmeni, kas apaudzis ar sūnu, kādreiz parādījusi kolēģiem, ar kuriem kopā strādājusi. Akmens siltumu ne katrs jūt. Arī Inna saka, ka neko nejūt. Taču akmeņi ir gan siltie, gan aukstie." Pirtij jāmeklē siltie akmeņi, bet pagraba mūrēšanai - aukstie. Lai noteiktu, kurš akmens ir siltais un kurš - aukstais, tos nomazgā un nolieks saulē uz dēļa. Ir akmeņi, kas saulē sasilst, bet ir akmeņi, kas paliek auksti," zina stāstīt cita žiguriete Anna Āze. Vēl ir akmeņi, kuri ātri saplist, un tādi, kurus plēsdams nevar saplēst. Vesela zinātne par akmeņiem, uz kuriem mēs sēžam, kuri mums mētājas zem kājām, kurus izmantojam, lai veidotu puķu dobes.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska, foto - A.Kirsanovs

Jaunieši saņem sertifikātus

Noslēgusies pirmā valsts aizsardzības mācības nometne

Foto - no personīgā arhīva

Ar sertifikātiem. No Tilžas vidusskolas nometnē piedalījās ROVENS TIMOŠKĀNS, EMĪLS STEPS, UNA KUĞENIECE, RAMĪNA LOGINA un ELIJA BĒRZIŠA, bet no Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas - RENĀTE KRILOVA, SINTIJA VOICIŠA, SENDIJA ŪSELE, LINDA BALULE, PĒTERIS KRAUJA, ARTŪRS SALMANIS, DAGNIS LOČMEĻS, RAIVIS DOKĀNS un DANIILS VOLKOVS. Ikiens nometnes dalībnieks sekmīgi nokārtoja tajā iekļautos uzdevumus, par ko saņēma sertifikātu. "Jaunieši, kuri būs veiksmīgi apguvuši visu šajā priekšmetā paredzēto mācību kursu, varēs atvieglotā kārtā uzsākt studijas un iestāties, piemēram, Valsts robežsardzē, Valsts policijā un tamlīdzīgās struktūrās. Valsts aizsardzības mācība turpināsies arī jaunajā mācību gadā pēc vasaras brīvlaika, kad šo mācību priekšmetu pēc izvēles uzsāks apgūt arī tie skolēni, kuri šogad absolvēja 9.klasi," stāsta jaunsargu instruktors GUNTIS LIEPINŠ, kurš valsts aizsardzības mācību pasniedz Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā un Tilžas vidusskolā.

Noslēgusies pirmā valsts aizsardzības mācības nometne, kurā piedalījās 67 desmitās klasses skolēni, kuri savā skolā apgūst šo mācību priekšmetu. No mūspuses skolām nometnē piedalījās 14 skolēni no Tilžas vidusskolas un Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas.

Jaunsardzes un informācijas centra sabiedrisko attiecību speciāliste KATRĪNA TILTĪŅA stāsta, ka desmit dienu ilgajā nometnē notika apmācības četros mācību blokos, kurus pasniedza arī mācību gada laikā – lauku kaujas iemanās, šaušanas apmācībās, darbā ar karti un orientēšanās, kā arī ierindas apmācībā. Skolēniem bija iespēja nostiprināt savas zināšanas un nometnes noslēgumā kārtot testu. Nemot vērā, ka mācību gada laikā valsts aizsardzības mācības priekšmeti pēc mācību apstiprinātās programmas notika vienu reizi mēnesī astoņu akadēmisko stundu garumā, lai pasniedzējiem būtu iespēja nodrošināt vairāk praktiskās apmācības, bija jaunieši, kuri dažādu apsvērumu dēļ izlaida kādas apmācības. Līdz ar to viņiem nometnē bija lieliska iespēja apgūt un nostiprināt iekavēto. "Nometnē piedalījās gan skolēni, kuri ar šādiem mācību uzdevumiem saskārās pirmo reizi, gan skolēni, kuri kādreiz vai vēl joprojām apmeklē Jaunsardzes nodarbības savā brīvajā laikā un viņiem šīs iemaņas un prasmes nav svešas.

Vienā no nometnes dienām notika arī viesu diena, kuras laikā nometnē ieradās Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Mārtiņš Stakis, Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētājs Juris Rancāns un Raimonds Bergmanis. Tāpat uz viesu dienu bija aicināti skolu un pašvaldību pārstāvji. Savukārt paši skolēni ļoti atzinīgi novērtēja Jaunsardzes instruktori darbu un pacietību, kā arī uzsvēra, ka ar instruktoriem bija ļoti viegli komunicēt un saprasties. Piemēram, kad nometnes pirmās dienas daudziem skolēniem bija vislielākais izaicinājums ne tikai disciplīnas un apmācību sarežģītības dēļ, bet arī karsto laika apstākļu dēļ, instruktori bija lielkais atbalsts doties uz priekšu un nepadoties," stāsta Jaunsardzes un informācijas centra sabiedrisko attiecību speciāliste.

Kā vērtējat nometnē gūto pieredzi?

ROVENS TIMOŠKĀNS, BPVV audzēknis:- Vēlējos uzsākt valsts aizsardzības mācības priekšmeta apgūšanu, jo tēmas šķita aizraujošas un dzīvei noderīgas. Savukārt nometnē vēlējos piedalīties, lai uzkrātu pieredzi, prastu labāk sastrādāties komandā, iemācītos jaunas lietas un iepazītos ar jauniem cilvēkiem. Šī desmit dienu nometne

man patika un nemaz nenožēloju, ka aizbraucu uz to. Arī pati valsts aizsardzības mācības priekšmeta apgūšana visu šo gadu patika. Nemot vērā, ka nodarbības šajā priekšmetā notika tikai vienu dienu mēnesī (arī neskatoties uz to, ka nodarbība ilga astoņas stundas), tas šķita ilgs laiks līdz nākamajai šī mācību priekšmeta dienai. Tomēr šo dienu gaidīju ar nepacietību. Savukārt nometnē gandrīz viss šķita ļoti aizraujošs, kaut arī daudz no tā jau biju darījis iepriekš. Visinteresantākais un vienlaikus arī sarežģītākais, manuprāt, bija lauku kauju iemaņas. Uz katru nodarbību vajadzēja maskēties gan pašiem, gan maskēt uzkabi un kiveri. ļoti patika tādas lauku kauju iemaņu tēmas kā ierakumu rakšana, tēma ar nosaukumu 'kāpēc lietas ir redzamas', pārvietošanās veidi, mērķu norādes, izmantojot pulksteņa metodi, un vēl citas. Aizraujoša šķita arī šaušana ar G36 mazkalibru, topogrāfija, rīta rosme un radio sakari. Vislabāk man padevās topogrāfija, jo jaunsardzes nodarbībās mēs braucam orientēties. Tāpēc gan šajā nometnē, gan arī apgūstot valsts aizsardzības mācības priekšmetu, man tas nesagādāja nekādas grūtības. Uzskatu, ka man nedaudz būtu jāpieslēp šaušanas iemaņas. Lai arī nometnē, kārtotot šaušanas testu, ieguvu maksimālo 15 punktu skaitu, uzskatu, ka man tomēr šaušanas iemaņas būtu jāuzlabo. Vēlos to darīt ar pārliecību, ka trāpišu mērķi, jo, iespējams, nākamreiz testa kārtosā man veiksme neuzspīdēs. Tāpat dalība nometnē disciplinē, norūda raksturu, uzlabo fizisko sagatavotību un pieradīna pie kārtības. Tā arī ļauj nedaudz ieskatīties militārajā dzīvē. Piemēram, ja kāds savu nākotni nolēmis saistīt ar militāro jomu, pēc nometnes viņš jau var nedaudz spriest, proti, viņam šāda nodarbošanās patīk vai, gluži preteji, tas nav domāts viņam. Pats pēc vidusskolas absolvēšanas esmu apsvēris domu, ka varētu savu dzīvi saistīt ar militāro karjeru. Ja nākamo divu gadu laikā domas nemainīsies, visticamāk, to arī izvēlēšos.

SENDIJA ŪSELE, Tilžas vidusskolas audzēkne:- Valsts aizsardzības mācības programmu izvēlējos, jo piesaista militāras lietas. Savukārt nometnē piedalījos, jo tā bija vienreizēja iespēja pilnveidot gada laikā šajā priekšmetā iegūtās zināšanas. Kopumā nometne ļoti patika un priečajos par iespēju tajā piedalīties. Interesants bija viss, bet īpaši patika lauka kaujas iemaņas, kas vienlaikus bija interesanti, aizraujoši un arī sarežģīti. Nometnē mums mācīja visu, ko apguvām mācību gada laikā. Nometnē gan bija sajūta, ka visu mācījosi no jauna, jo daudzām lietām mācību gada laikā varbūt netika pievērti pietiekami daudz uzmanības, ko nācās nožēlot. Jebkurā gadījumā šī mācību programma noteikti dod ļoti daudz, piemēram, iemāca sevi disciplinēt. Kad nometnē dienas beigās ienāc istabīnā tikko no meža - netirs, sasvidis un ar domām, kaut viss šis ātrāk beigtos, - tik un tā ir iekšējs gandarījums, ka ejam uz priekšu un darām to, kas jādara. Valsts aizsardzības mācību nometnē labprāt piedalīšos arī nākamgad. Savukārt pēc vidusskolas beigšanas plānoju saistīt dzīvi ar dienestu Valsts policijā. Tas ir mērķis, ko vēlos sasniegt.

Apsveikumi

Lai sirdī vienmēr
Kāds zieds skaisti zied...
Vienalga - ziemas baltumā
Vai vasaras krāšņumā,
Bet lai zied...
Pie ziedošas dvēseles
Skumjas nepiestāj,
Vien patiess prieks
Un mīlestība to klāj.
(B. Debejska)

Vissirsnīgākie novēlējumi **Marijai Voikai**
skaistajā dzīves jubilejā!
Balvu PII "Pilādzītis" kolektīvs

Ne jau vienmēr ar gadiem viss aiziet,
Ne jau vienmēr ar gadiem viss zūd.
Katra diena nes mirklīti laimes,
Lai ik mirklī kļūst bagāts mūžs.

Sirsniģi sveicam **Ināru Rakstiņu**
skaistajā dzīves jubilejā!

Inga, Ināra, Marcijana, Ilona

Aiziet dienas gadu ritmā raibā
Pāri kalniem, ieletām kas zel,
Tavā svētku dienā brīnumjaukā
Sirdi prieku dāvāt gribētu mēs Tev.
Vismilākie un siltākie laimes vēlējumi, veselību un
izturību turpmākajos gados **Valdim Ākulim**

dzīves jubilejā!

Mičuji

Reklāma

2019. gada 13. jūlijā
Skolai Rugājos – 115"

No plkst. 12.00 reģistrācija skolā
No plkst. 12.00-18.00 – aktivitātes un radošās darbnīcas

plkst. 18.00 Rugāju sporta centrā
jubilejas koncerts
„115 gadi 115 minūtēs”

Vakara turpinājumā – **audzēkņu tīkšanās „grozījumi”** vakarā skolas telpās

Plkst. 20.00 Rugāju parkā estrādē **Alījs Andrejevs** un pārdošķi grupām koncerts
Plkst. 22.00 baile ar grupām „Zelta knieķi” un „Kreisburgas zīperi”

Lētāk abonēt nekā pirk!

Vai abonēji “Vaduguni”?

Krustvārdu mīkla

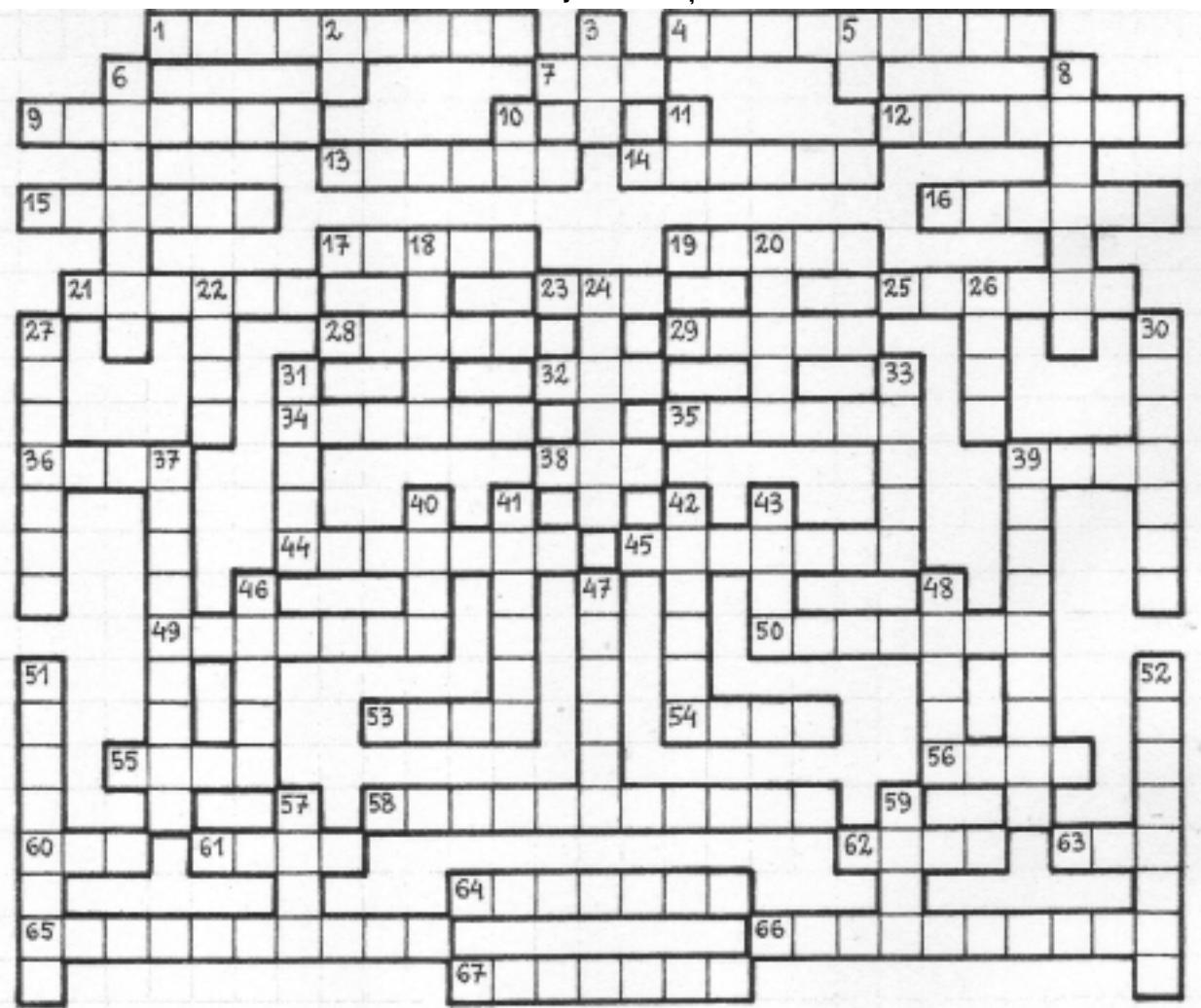
Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 28.jūlijam.

7.kārtā

Jūnijs mīklu atrisināja: A.Mičule (Tilža), J.Zālītis, D.Zelča (Krišjāni), V.Ločmele (Lazdukalns).

Par jūnijs krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem VIJA LOČMELE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties redakcijā.

Sastādīja G.Gruziņa

Latvijas pilsētas Krustvārdu mīkla jūlijā

Horizontāli: 1. Jelgavas pils arhitekts. 4. Pilsēta, kuras novadnieks ir Edgars Kauliņš – kolhoza "Lāčplēsis" priekšsēdētājs. 7. Kas attēlots Viļakas pilsētas ģerbonī (daudzsk.)? 9. Pilsēta, kurā ir velvju tilts – trešais garākais kieģeļu tilts Eiropā; valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. 12. Pilsēta, kurā ap 1184.gadu uzcēla baznīcu – vecāko mūra celtni Baltijā. 13. Jaunjelgavas nosaukums 13.gs. 14. Galerija Rigā, Kr.Barona ielā 31b. 15. Kādreiz Latvijā bija trīs ... fabrikas – Jelgavā, Jēkabpilī un Liepājā. 16. Kuras upes krastos atrodas Skrunda? 17. Vienīgā pilsēta Latvijā, kuru ieskauj pieci ezeri. 19. Pilsēta, kurā 1988.gadā nodibināta pirmā Latvijas Tautas frontes nodaļa ārpus Rīgas. 21. Baltvācu astronoms, kura vārdā nosaukts parks un iela Jēkabpilī. 23. Zinātniska institūcija Rīgā, Akadēmijas laukumā 1 (abreatīvs). 25. Pilsēta, kurā ir Klānu iela. 28. Kā latvieši sauca Madonu līdz 20.gadsimta sākumam? 29. Sala Daugavā; 12.gadsimta beigās – 13.gadsimta sākumā bija Daugavas līvu centrs; appludināta, ceļot Rīgas HES. Nosauciet vikingu doto vārdu. 32. Augstākā mācību iestāde Jelgavā (abreatīvs). 34. Rūjienas nosaukums līdz 1923.gadam. 35. Aizkraukles pilsētas nosaukums līdz 1990.gada 25.septembrim. 36. Kas attēlots Viļānu pilsētas ģerbonī? 38. Pilsēta, kurā atrodas dzēniecees, rakstnieces Elīnas Zālītes memoriālā māja. 39. Akustiska koncertzāle Rēzeknē. 44. Pilsēta Dienvidsusējas un Radžupes krastos. 45. Liepājas pilsētas daļa. 49. Pilsēta, kurā bērnību pavadījusi rakstniece Zenta Mauriņa. 50. Valdemārpils nosaukums līdz 1926.gadam. 53. Viena no upēm, kuras krastos atrodas Bauska. 54. Pilsēta, kas izveidojusies pie 1953.gadā dibinātas kūdras fabrikas. 55. Iela Pārdaugavā, netālu no Rīgas Angļu ģimnāzijas. 56. Satiksmes josla pilsētā. 58. Valkas pilsētas daļa. 60. Augstākā mācību iestāde Rīgā, Flotes ielā 5b (abreatīvs). 61. Vecākais Rīgas dzīvojamo namu komplekss ir "... brāļi". 62. Babītes pilskalns tiek dēvēts arī par ... kalnu. 63. Augstākā mācību iestāde Rēzeknē (abreatīvs). 64. Valmierā ir otrā senākā ... Latvijas teritorijā; tā ir vecākā koka ēka pilsētā (1735.gads). 65. Ezers Talsos – valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis. 66. Strenčos no 1998.gada tiek rīkoti ... svētki. 67. Kādi putni attēloti grāfu Borhu dzimtas ģerbonī (tāds putns ir Preiļu pilsētas ģerbonī)?

Vertikāli: 2. Rakstnieks (iniciāli), kuram 1929.gada 10.novembri Rīgas Kanālmalas apstādījumos uzstādīja T.Zaļkalna veidotu pieminekli. 3. Iela ar tādu nosaukumu ir tikai Rīga, Sarkandaugavā. 5. Augstākā mācību iestāde Ventspili (abreatīvs). 6. Pilsēta, kuras ģerbonī attēlots zirgs. 8. Kura pilsēta bijusi Kurzemes biskapijas galvenā pilsēta un tās pēdējā bīskapa Magnusa pēdējā rezidence 16.gadsimtā? 10. Pateicoties kurai dziedātājai (iniciāli) Rīgā 2003.gadā notika Eirovīzijas konkurs? 11. Kīrurgs, veselības aprūpētājs (iniciāli), kura vārdā nosaukta slimnīca un Medicīnas vēstures muzejs. 18. Mazākā pilsēta pēc iedzīvotāju skaita (2018.gadā – 542 iedzīvotāji). 20. Tukumā 2002.gadā atklāts ... muzejs-darbniča. 22. Iela Valmierā, Burkānciemā. 24. Vistālāk uz austrumiem esoša pilsēta. 26. Iela Salaspilī, Tilderos. 27. Pilsēta, kuras novadnieki ir diriģenti Kokari. 30. Vienīgā pilsēta Latvijā, kurā cieši līdzās atrodas divas katoļu baznīcas. 31. Pilsēta, kuru 1956.gadā pievienoja Daugavpilij. 33. Kāds dzīvnieks attēlots Varakļānu ģerbonī? 37. Miests, kuru 1926.gadā pārdēvēja par Viesiti. 39. Senākais tūrisma objekts Latvijas teritorijā, Siguldā. 40. Sabiles apkaimē atrodas vistālāk ziemeļos esošs ... dārzs. 41. Līvānos viens no apmeklētākajiem tūrisma objektiem ir ... muzejs. 42. Kuras pilsētas baznīca attēlota gleznotāja J.Rozentāla gleznā "No baznīcas"? 43. Sengrieķu Vēja dievs, kuram Alūksnes pils parkā veltīts templis. 46. Barons, kurš 1802.gadā iegādājās Vecgulbenes muižu. 47. Smiltenes muižas ēkas celtas 1767.-1771.gadā; nosauciet muižas īpašnieku, kurš tajā laikā bija arī Vidzemes generālgubernators. 48. Apdzīvota vieta (tagad – pilsēta), kur 1920.gada janvārī Ziemeļlatvijas atbrīvošanas operācijas laikā atradās Latgales divīzijas štābs. 51. Pilsēta, kurā 1757.gadā sāk darboties pirmā augstākā mācību iestāde Latvijas teritorijā. 52. Lemsele vai Lemesele – tā senāk sauca ... 57. Vienas no zivīm, kas mīt Māras dīķi Rīgā. 59. Ventspils simbols.

Jūnijs mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. BV (Bruno Vilks). 2. Divas. 4. Bečs. 5. Igaunis. 8. Selga. 9. Kanarevičs. 10. Purvi. 13. Šedvils. 18. Jansons. 20. Krogs. 21. Tālivaldis. 22. Marts. 23. Balodis. 24. Erss. 25. Cēsis. 26. JS (Jānis Skujinš).

Vertikāli: 3. Vilis. 5. Igaunija. 6. Sarkanās. 7. Bataljons. 10. Pilmanis. 11. Kārsavas. 12. Somija. 14. Vindedzis. 15. Liepna. 16. Pitalova. 17. Kravalis. 19. Berts.

Laika zīmes

Kāds laiks varētu būt jūlijā?

Sekojojanās, marta un maija zīmīgajām dienām, Siena mēnesis jūlijā rādās būt mēreni silts un ar bagātīgiem nokrišņiem. Ticējums vēsta: kāds 1.janvāris, tāds jūlijs. Pagājušajā 1.janvārī bija atkusnis, lietus un apmākušas debesis. 1.janvārā atkusnī pa sniegus pārvietojās kāpuri un vilku zirnekļi. Šis janvāra pirmās dienas dabas un laika zīmes norāda uz to, ka jūlijā būs silts, bet ne karsts. Ka jūlijā ik pēc trīs dienām sagaidāms lietus. Uz mūsu apstākļiem parastu jūliju temperatūru un nokrišņu zīņā norādīja laika apstākļi Vasaras saulgriežos (21.jūnijā) un Septiņos gulētājos (27.jūnijā).

Nemot vērā iepriekš teikto un to, ka pavasari pīlādzim bija daudz ziedu, tad kopumā Liepu mēnesis jūlijā rādās būt tuvu normai. Austrumlatvijā ar noslieci uz siltāku, bet tuvāk jūrai - uz vēsāku. Nokrišņu vairāk kā parasti un tie pārsvarā īslaicīgi, bet nereti ar stiprām lietusgāzem un brāzmanu vēju.

Darbi jūlijā

Jūlijā ir atpūtas un dārza izbaudišanas laiks vistiešākajā nozīmē - pavasarī un rudenī vairāk dārza jādod (stādišana, pamatkopšana, ieziemošana, novākšana), bet vasaras viduci ir iespēja no dārza nemit - dzīvot dārzā.

✓ Šis ir īstais brīdis, lai tās izraktu, jo tad, kad lapas sāk dzeltēt, sīpolis ir nobriedis. Sīpolus apžāvē (tulpēm un hiacintēm) un nolieks siltā, labi vēdināmā vietā. Pēc divām nedēļām tos var tirīt un šķirot. Līdz stādišanai rudenī sīpolus glabā labi vēdināmā vietā, 20°C temperatūrā. Tukšajās vietās var iestādīt jau ziedošu puķu stādus.

✓ Narcises pārstāda ik pēc 3-4 gadiem. Lai neapžūtu saknes, tās tūlit pēc izrakšanas vēlams pārstādīt sagatavotajā vietā. Ja tas nav iespējams, sīpolus glabā 10-15°C temperatūrā, bet pirms stādišanas vismaz uz 15 minūtēm iemērc ūdenī - tad sīpoli labāk apsakņosies. Ja rudens ir sauss, narcises regulāri jālaista.

✓ Jūlijā parasti ir pats karstākais vasaras mēnesis, tāpēc augi uz balkona bagātīgi jālaista katru dienu un, protams, regulāri jāmēlo ar mēslojumu ziedošiem augiem. Regulāri laistot, mēslojot un izgriezot noziedējušos ziedus, balkona augi ziedēs ilgi un bagāti. Ja iespējams - nerasiniet ziedus! Pretējā gadījumā agerātiem, petūnijām, lobelijām, lielziedu samtenēm strauji mazināsies ziedu dekorativitāte.

✓ Jāturpina rūpēties par ziemciešu (daudzgadīgo puķu) stādījumiem. Tos vēlams vēlreiz nomēslot ar organisko vai minerālmēslojumu. Sausā laikā bagātīgi laista, neaizmirstot arī noziedējušos augus. Augsnes virskārtu irdina vai mulčē, tā samazinot ūdens iztvaikošanu un nezāļu augšanu.

✓ Pārstāda īrisus un astilbes. Puķes izrok, iztīra no nezālēm, sadala gumus un stādus. Izstāda jaunā, iepriekš sagatavotā vietā, kur 40 cm dziļumā iestrādāts komposts. Īrisiem nepieciešama saulaina, no kokiem brīva vieta ar ūdenscaurlaidīgu augsnī. Īrisu sakneņus nedrīkst iestādīt pārāk dziļi, sakneņa virsējai daļai ir jāatrodas augsnes virspuse.

✓ Rozēm regulāri izgriez noziedējušos ziedus. Tāpat jāsavāc arī nobirušās ziedlapas, lai būtu skaistāk un neveidotos puves. Rozes jūlijā jāmēlo ar bagātīgu pilnmēslojumu, kurā ir zems slāpekļa sastāvs, vismaz divas reizes mēnesi. Rozes apdraud laputis un parādās arī biežāk izplatītas slimības. Laputis ierobežo ar tautas līdzekļiem - cukurūdeni, Coca-cola, ziepījūdeni, kiploku uzlējumu vai arī kādu no pazīstamākajiem insekticīdiem. No laputīm izvairīties palīdzēs arī melno skudru ierobežošana dārzā. Melnās skudras labprāt barojas ar lapu un citu kaitēķu izdalījumiem un, lai veicinātu to vairošanos, pat pārnēsā tās no viena auga uz otru.

✓ Iepriekš sagatavotā dobē sēj divgadīgās puķes - atraitnītes, neaizmirstules, uzpirktītes, kāršrozes, studentnelkes, mēnesenes u.c.

✓ Pienācis laiks atkārtoti apcirpt dzīvogu. Jūlijā apgrīz skābardi, bārbeles, dižskābardi, lauku klavu, tūjas u.c. Turpina arī regulāru zālienu plāvāšanu un mēslošanu. Karstā laikā nevajadzētu plāvīt joti zemu.

✓ Jāturpina apkārot zemesvēžus, kurmjus, skudras un gliemežus.

✓ Dārzam uzbrūk ne tikai kaitēķi. Lielu jaunumu nodara dažādas augu slimības, piemēram, kartupeļu lakstu puve - pelēkbrūni plankumi uz lapām un balta apsarme bojātās lapas apakšpusē.

✓ Sakņu dārzā sēj dilles, skābenes un rok jaunos kartupeļus. Vēl ir jāpaspēj iesēt sīpolus lokiem, rudens raizai rāceņus un redīsus.

✓ Vāc un kaltē garšaugus. Ravē nezāles, sevišķi rūpīgi jāizravē sīkgalvītes.

✓ Mēneša beigās vāc ziemas kiplokus.

✓ Pārstāda podiņos dažus ziemas sezonā izmantojamos garšaugus.

✓ Tomātu ceriem izlauž pazarītes, un, kad ir izveidojušies seši līdz septiņi augļu ķekari, stādus galotno. To dara, lai viss auga spēks tērētos ražas briedināšanai, nevis jaunu dzinumu veidošanā. Pazarītes izlauž, kamēr tās ir pavisam mazas. Ražas briesanas laikā tomātiem dod papildmēslojumu, kas satur ne tikai slāpekli, kāliju un kalciju, bet arī magniju un dzelzi.

✓ Lasa ogas, novāc gurķus, tomātus, kabačus, agro ūķirnu plūmes un citus augļus. Vāra ievārījumus, konservē, skābē, spiež sulas, kaltē augļus. Aco augļukokus. Veic kārtējos kopšanas un veidošanas darbus gurķiem, tomātiem un vīnogām. Veido vainagus ķiršiem.

Interesanti

Retāk zināmi košumkrūmi

Košumkrūmi ir pasakaini skaists dārza akcents, kas to izdaļo visos gadalaikos - ziemā uz to zariem skaisti izskatās sniega cepurites, rudenī augi iegūst piesātinātus krāsu toņus, bet pavasari un vasarā tie priecē ar savu ziedēšanu un apburošo smaržu. Aplūkosim košumkrūmus, kas Latvijā ir mazāk zināmi, bet tāpat ir skaisti un eleganti.

Gludmalu kārkls (*Salix integra*)

Kā interesants augs dārza apstādījumiem ir gludmalu kārkls (*Salix integra*) *Hakuro-nishiki*. Biežāk tiek izmantota tā augststumbrīga forma, bet var izvēlēties citu krūmu formu. Ľoti dekoratīvs krūms, augs saulē, pusēnā, vidēji bagātā augsnē, mitruma prasīgs, lapojums ar gaiši rozā plankumiem, vēlāk baltraibis, ziemā zarojums oranži sarkans.

Mosanas abēļja (*Abelia mosanensis*)

Ja vēlies dārzā vairāk smaržas, tad var izvēlēties *mosanas abēļju* (*Abelia mosanensis*), kas abēļjas var lepoties ar smaržīgiem ziediem vasarā, savukārt vasaras izskaņā tās lapas paliek oranži sarkanas. Mosanas abēļjas ir vidēji zemi vasarajai krūmi, kas sasniedz divu metru augstumu. To smaržīgie un koši rozā piltuvveida ziedi ir izkārtoti galotnes ziedkopās. Zied jūnija beigās. Stāda saulainās, vēja aizsargātās vietās, drenētās, kaļķainās, vidēji augligās māla, smilšmāla augsnēs. Zaļais lapojums samērā agri paliek sarkanā krāsā. To var vērot vasaras otrajā pusē. Savukārt ziemā krūma stumbri ir izteikti pelēki. Ziemcietīga, taču bargākās ziemās mēdz apsalt dzinumu gali.

Kolkvīcija (*Kolkwitzia amabilis*)

Burvīgā kolkvīcija ir īpaša ar savu ziedu patīkamo smaržu, kas zied jūnijā, bet rudenī ienesis krāsu dažādību ar savu dzelteni sārto lapojumu. Kolkvīciju vainags ir stāvs, noapaļots ar pārkareniem zariem. Krūma augstums ir divi metri, bet platums - 1,5 metri. Lapojums - zaļš, rudenī krāsojas, ziedi - zvanveida, rozā līdz gaiši violetīgi. Stāda ielabotās, augligās augsnēs saulainā vietā.

Japānas kerija (*Kerria japonica*)

Japānas keriju stāda normālās, kaļķainās mālsmilts un

smilšmāla augsnēs, diezgan ātraudzīgas, saulmiles. Iecenieitākā Japānas keriju šķirne ir *pleniflora*. Šīs šķirnes vainags ir stāvs, lapojums - zaļš, bet ziedi ir koši dzelteni un pildīti. Krūma augstums sasniedz 1,5 līdz 2 metrus.

Pilādžlapu sorbārija (*Sorbaria sorbifolia*)

Pilādžlapu sorbārija ir neparasts izskats. Ja nav vēlmes dārza gaidit rudenī, kad visi augi paliek košas krāsās, tad var izvēlēties pilādžlapu sorbāriju, jo tai lapu krāsojums ir oranžīgā krāsā. Biežāk izvēlas šķirne 'sem' (tā arī ir vienīgā piedāvātā), nevis sugu, tieši tāpēc, ka jaunie dzinumi ir sarkanīgi oranži, nevis zaļi. Pilādžlapu sorbārijas lapojums ir sarkanīgi oranžs pavasari, dzeltenzaļš vasarā, bet sarkanīgs rudenī. To ziedi ir balti, vidēji 25 centimetri lieli, kas izkāroti garās skarās. Auga augstums ir 0,8 līdz viens metrs, labi pakļaujas veidošanai. Stāda saulainās, vidēji noēnotās vietās, normālā augsnē. Bieži izmanto apstādījumos, kur jānosedz lielākas platības, jo izplatās ar sakņu atvasēm.

Alkšņu kletra (*Clethra alnifolia*)

Alkšņu kletra ir vēl viens krūms ar smaržīgiem ziediem. Augs zied vasaras otrajā pusē, tā augstums ir 1,5 metri, platums - 0,7 metri. Vainags ir stāvs, zarojums - noapaļots, lapas - zaļas. Stāda mitrās vietās ar daļēju noēnotumu, pH 5-5,5.

Alkšņu kletras šķirnes: *Pink Spire* - augstums 2 metri, platums 1 metrs, ziedi - rozā. *Ruby Spice* - augstums 1,8 metri, platums 1,5 metri, ziedi - sarkani.

Dārza darbu kalendārs jūlijā

P	1	D	8	J	15	M	22	Z	29	D
O	2 Jauns mēness Nelabvēlīgas dienas	Vz	9 Augošs mēness 13.55	Sv	16 Nelabvēlīgas dienas	Ū	23	A	30 Nelabvēlīga diena	Vz
T	3	L	10	Sk	17 Pilnmēness 0.38	24	25 Dilstošs mēness 4.18	Vr	31 Nelabvēlīga diena	L
C	4	J	11	St	18	26	27	D		
P	5 Nelabvēlīga diena		12		19		28			
S	6		13		20					
Sv	7		14		21					

Nelabvēlīga diena - nav ieteicami dārza darbi

-Lapu dienas

-Augļu dienas

-Sakņu dienas

-Ziedu dienas

Pērk

Z.S "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspstrade.lv

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
lēlopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 28761515.

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
Tālr. 27876697.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus,
cirsmas. Tālr. 29433000.

Pērk zemi ar mežu, jaunaudzi.
Tālr. 26630249.

Pērk vai irē 2-3-istabu dzīvokli
Balvos. Tālr. 27848451.

"Craftwood" PĒRK MEŽA
ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no
1000-10000 EUR/ha.
Samaksa darījuma dienā.
Tālr. 26360308.

Piedāvā darbu

Piedāvā darbu EKSKAVATORISTAM
ar pieredzi. Darba samaksa pēc
vienošanās. Tālr. +37128783687.

Atrasts

Pilsōnu ielā (netālu no "Betas")
atraatas brilles. Interesēties
redakcijā.

Pārdod

5.jūlijā z/s "GRAČULI" pārdos
dažādu krāsu jaunputnus (4,5-6
mēn.), baltas dēļejivistas, gaiļus
(arī maina).

Pēc pieteikuma broileri (1 mēn.).
Tālr. 29186065; 25983997 (šoferis).

Bērzpils 7.20 - Lazdukalns 7.35 -
Kapūne 7.45 - Rugāji 7.55 - Medni
8.05 - Naudaskalns 8.15 - Balvi 8.25
- Kubuli 9.00 - Viksna 9.20 -

Kuprava 9.40 - Viljaka 10.00 - Žiguri
10.20 - Borisova 10.40 - Semenova
10.55 - Šķiblēni 11.05 - Rekova

11.15 - Upite 11.25 - Baltinava 11.45
Briežuciems 12.00 - Egluciems

12.20 - Vectīlža 12.40 - Tilža 13.00 -
Golvori 13.15 - Bērzpils 13.30.

Pārdod MEDU, 3 litri - EUR 15.
Iespējama piegāde Balvos.
Tālr. 28737032.

Dažādi

Uzņēmums
AA Apjoms

BEZ MAKSAS IZKOPJ
no krūmiem un kokiem
aizaugušas
laukaimniecības platības,
tīrumus, meliorācijas
grāvus, mežmalas.

Pērk cirsmas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26191989.

JUTA
mēbeles

UZMANĪBU, UZMANĪBU!

Ar šī gada 1.jūliju
mēbeļu salonā "JUTA",
Brīvības 63/65, Balvos,
(t/c "Labais" 2.-3.stāvā)

**LIELA MĒBEĻU
IZPĀRDOŠANA!**

- Līzinga noformēšana uz
vietas.
- Piegāde pilsētās robežās
bez maksas.

Laipni gaidīti mūsu salonā,
Brīvības ielā 63/65, t/c "Labais".
Veiksmigus pirkumus!

95.
KODS
Atkal jauna
brīvdienu
grupa 12.07.
autoskolā
"Delta 9V".

Iepriekšēja pieteikšanās.
Tālr. 29208179.

Smalcina ar 2,8 m smalcinātāju,
plauj ar 2-disku plaujmašīnu.
Tālr. 29165808.

Zāles smalcināšana ar minitraktoru.
Tālr. 26512307.

Meklē meistaru žoga uzlikšanai.
Tālr. 26400261.

Piedāvā plāvu nopļaušanai Kubulos.
Tālr. 26579128.

In Memoriam

STEFĀNIJA JEROMĀNE

(bij. Pokule, dzim. Ločmele)
1927. gada 12.marts - 2019.gada 27.jūnijss

Pašā vasaras plaukumā mūžigo gaismas
ceļu ir uzsākusi miljā mammīte, vecmammīte,
vecvecmammīte, milēta un cienīta skolotāja,
godīgs un krievs cilvēks.

Dzimus un agrās bērnu dienas mamma
pavadijusi Baltinavā, pēc tam ģimene
pārcēlējusies uz savu jaunsaimniecību
Stompakos, bet mūža lielāko daļu veitījusi Kupravai. Lai arī dzīves vairāk
nekā trīsdesmit gadus dzīvojusi Madonā, mamma vienmēr sevi uzskatījusi
par kupravieti, Balvu puses patrioti. Jo tā taču viņas miljā jaunības zeme,
tur iegūtie uzticamie darba kolēģi, draugi un daudz, daudz skolēnu. Mamma
bija ļoti milēta pirmo klašu skolotāja. Tieši viņa bija tā, kas vairākām
paāudzēm iemācīja pirmos burtus, iemācīja, kā turēt spalvaskātu un kā
iegaumēt pirmo dzezoli. Mamas darba grāmatīnā ir ļoti maz ierakstu -
pirmā darbavietā minēta Priežukalna septiņgadīgā skola, kur darba gaitas
uzsākusi 1950.gadā, savukārt no 1952.gada līdz pat aiziešanai pensijā
mamma bija skolotāja Kurpavas skolā. Vai kāds maz var izskaitīt tos bērnu
pulkus, ko mamma ir mācījusi, atdevusi savu sirdi un dvēseli. Jo tikai tā
mamma strādāja - ja ko daria, tad no sirds, pa istam, netaupot un nežēlojot
sevi. Mamma nekad savas ērtības nestādīja pirmajā vietā, nedomāja par
savu labumu. Savā dienasgrāmatā mamma vairākkārt ir ierakstījusi šādus
vārdus: "Vislabākais, ko cilvēks cilvēkam var dot, ir mīli vārdi, kuri sirdi
sildīt prot." Un tas bija arī manas mammas mūža moto.

Balts mūžs nodzivots. Tikpat balts kā sīrmās galvas tagad viņas bērniem
- skolēniem. Daudzi miljē kolēģi arī kapukalnā. Tur lielā satikšanās vieta...

Otrdien, 2.jūlijā, guldīsim mūsu mīlo Stefāniiju Madonas kapu
kalniņā. Aicinu visus, kam mammas piemiņa dārga, pieminēt viņu ar
brīdi klusuma, ar mazu lūgšanu, ar gaišu sveces liesminu...

PATIESĀS SKUMJĀS, MEITA DZINTRA UN ĢIMENE

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Esam kopā ar **Dzintras ģimeni**,
kad zemes klēpi tiek guldiņa
ilggadējā Kupravas pamatskolas
skolotāja **STEFĀNIJA**.

Bijušās kolēģes: Emerita, Valentina,
Antonija, Māra, Dzintra, Ludmila,
Nina, Nina, Anna

Smilšu kalnā zem dzīvības piedēm
Nu darbi, rūpes un vasaras dus.

(M.Lozberga)
Līdzjūtība **Gunāram, TĒVU** kapu
kalniņā pavadot.

Kolēgis Valdis

Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājis
Un savu daļu paņēmis ir līdz.
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā
Vairs spuldzes gaismu neieraudzis
rits.

(N.Dzirkale)
Sēru brīdi, kad mūžības kalnā
jāpavada **ANTONS ŠKAPARS**,
mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Gunāram un piederiņajiem.

ZS "Vecpils 1" kolektīvs

Tu, mīlo tēt, nu projām aizej klusi
Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk.

(V.Grēviņš)

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
ir atbalsts sāpju brīdi **Gunāram**
Škaparam ar ģimeni, TĒTI
mūžības ceļā pavadot.

Mājas iedzīvotāji

Un pēkšņi tāds klusums,
Ka saule apstājas debesmalā
Un arī stāv elpu aizturējusi.

(I.Ziedonis)

Skumju brīdi esam kopā ar **Rutu**
Martiņenko, VECMĀMIŅU aizsaulē
aizvadot.

Larisa, Rita, Zane, Elita, Galina un
Sveta

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mīrdz.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Annai Leišavniecei, TĒVU mūžībā
pavadot.

Kora "Pilādzis" koristi un vadītāja
Lieneitē

Žēl, ka nerēdzēsi vairs, kā citu gadu
ābeles ziedēs,
Kā sievas mati sirmos un solis
lēnāks klūs.

Kā bērnu dzīves tālāk vīrmos
Un mazbērniņi savas gaitas vis.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvārēt sāpju smagumu
sievai **Annai un tuviniekiem**,

pavadot mūžībā vīru, tēvu, vectētiņu
VALĒRIJU FJODOROVU.
Vidzemes ielas 7.mājas kaimiņi

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst,
Mīlas rokas ziedus noklās
Un tev vienmēr silti būs.

Skumju un atvadu brīdi mūsu klusa
un patiesa līdzjūtība meitām **Lonaijai**,
Inesei Kamšām, MĀSU, TANTI
mūžībā pavadot.

Bernadeta, Ināra, Evalds

Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu segu,
Klāj mākoņu paladziņu.
Apklusuši māsas soļi,

Dzives ceļu staigājot.

Mūsu dzīļa un patiesa līdzjūtība
Lonaijai Kamšai un Inesei, no
MĀSAS un TANTES atvadoties.

Tatjana, Inta, Lūda, Alla, Valja

Tu esi vienvenīga,
Kas vienreiz tik var būt.
Tu aiziedama paliec,

Kā gaismu Tevi jūt.

(A.Dāle)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Lonaijai**,
Kamšai, MĀSU mūžībā pavadot.
Nina, Ausma, Ļena, Aina

Līdzjūtības

Tava mīļa māmuliņe,
Mūža miegu aizmigusi,
Apklusuši silti vārdi,
Neteiks labu padomiņu.

(Latv.t.dz.)

Izsakām patiesu līdzjūtību
Sergejam Bičko ar ģimeni,
MĀTI mūžībā pavadot.

Zobārsti, zobu tehnīki

un Elfīda

Laika pulkstenis nozvanīja,
Apstājās viss klusumam blakus -
Milestība, darbs, sacītās vārds,
Tikai dvēsele debesu zvaigznājā
aizgāja.

Sērojam kopā ar **Inesi un Loniju**
Kamšām, tuvu cilvēku pavadot
mūžības celā.

Taņa, Jānis, bērni

Kaut pa vistālāko ceļu

Viens aizgāji, tēt.

Es vienmēr būšu tev līdzās,

Tu vienmēr būsi man klāt.

Skumju brīdi esam kopā ar **Skaidriti**

Krieviņu, pavadot **TĒVU** klausajā

mūžības celā.

Darba kolēģi: Janeks, Aivars Z.,

Aivars K., Jānis K.

Pierimst soļi, klusē domas,